Johdatus

Wanhantestamentin

Biblian-Historian

Kertomuksiin

Koulua ja kotoa warten

kirjoittanut

Waaranen.

Sortawalassa,
C. W. Alopaeuksen kustannuksella.

Sortawalan kirjapainossa, 1902.

Wanha Testamentti.

Ensimmäinen osa.

Luomisesta Abrahamin aikaan asti.

1. Luominen.

1 Moos. 1 ja 2 l.

Pyhä Raamattu alkaa sanoilla: **Alussa loi Jumala taiwaan ja maan.** Mitä ei ihmisen järki ole keksinyt, mitä eiwät wanhan pakanamaailman oppineet ja filosofit ole pystyneet selittämään, sen sanoo meille tässä Raamattu muutamalla sanalla. Pakanakansoissa löytyy kaikellaisia kertomuksia jumalien ja maailman synnystä; mitkä sanowat sen munasta syntyneen, mitkä taas kertowat jonkun hengen sen kokoonpanemalla tehneen, mitkä sanowat materian eli aineen olewan iankaikkisen jumalien rinnalla. Pyhä Raamattu sanoo waan yksinkertaisesti, että Jumala on maailman luonut.

Uskon kautta me ymmärrämme, että maailma on Jumalan sanalla walmistettu (Hebr. 11, 3). Ihmisjärki ja luonnontutkimus ei woi ymmärtää eikä antaa mitään tyydyttäwää selitystä, millä tawalla maailma on luotu, sillä senkaltaista ei enää luomakunnassa tapahdu. Turhaa on siis, luonnontutkijain päätöksissä hakea selitystä tälle asialle. Me woimme selittää ja tulla käsittämään, kuinka kappaleet luonnossa kehittywät, muodostuwat tahi muuttuwat; mutta kuinka ne owat alkunsa saaneet, — sitä me käsitämme ainoastaan uskon kautta.

Luominen on kolmenyhteisen Jumalan työ. S a n a n kautta, joka on alussa ollut Jumalan tykönä ja on itse Ju-

mala, on „kaikki tehty, joka tehty on" (Joh. 1, 3), ja Jumalan suun *Henki* kaikki luodut eläyttää (Ps. 33, 6). Luominen on niinmuodoin tapahtunut *Jumalasta* (Isästä), *Jumalan kautta* (Pojan kautta) ja *Jumalahan* (Pyhän Hengen omistamiseen) (Room. 11, 36).

Jos kysymme syytä, minkätähden Jumala on maailman luonut, niin emme ymmärrä siihen muuta sanoa, kuin että hän on sen *rakkaudesta* tehnyt. Hän ei suinkaan omaa itseänsä warten, olentonsa täytteeksi. ole sitä tehnyt, sillä hänellä on kyllä itsessänsä; hän on itsessään täydellinen kokonaisuus. Rakkaudesta on hän maailman ja meidät kaikki luonut; sillä **Jumala on rakkaus** (1 Joh. 4, 8).

Oi sinä suuri, kaikkiwaltias ja pyhä Jumala! **Taiwaat ja taiwasten taiwaat eiwät woi sinua käsittää** (1 Kun. 8, 27). Kumartakaamme ja rukoilkaamme sitä Jumalata, joka taiwaan ja maan on sanansa kautta tehnyt (Ilm. 14, 7)!

„Alussa loi Jumala taiwaan ja maan." Näin alkaa kertomus luomisesta. Luominen tapahtui siis *alussa*, s. o. sinä iankaikkisuuden hetkenä, jonka Jumala oli määrännyt näkywäisten kappalten synnyinhetkeksi. Iankaikkisuudessa ei aikaa ole, kosk'ei ole alkua eikä loppua; wasta luomakunnan kanssa on aika syntynyt.

Jumala *loi*, s. o. hän kutsui olemaan mitä ei ennen ollut. Ihminen tarwitsee aina jonkun aineen tahi jonkun wälikappaleen, woidakseen tehdä eli aikaansaada jotain. Sitä ei kaikkiwaltias Jumala tarwitse. Hänen ajatuksensa saawat muodon, hänen tahtonsa toteutuu itsestänsä hänen kaikkiwaltiutensa woimasta. Uskon kautta me sen ymmärrämme (Hebr. 11, 3).

Taiwaan ja *maan* loi Jumala. Tuhannen tuhannet pallot, jotka awaruudessa liikkuwat, ja jotka meidän silmiämme riemahuttawat ja meitä ihmetyttäwät, nämä „taiwaan sotajoukot", ja koko äärettömän riemuitsewan enkelien joukon, Herran „wäkewät sankarit", jotka aamutähden kanssa iankaikkista Luojaa ylistäwät (Job. 38, 7), — kaikki on Jumala luonut.

Mutta hän on myöskin luonut maapallon awaruuteen kulkemaan, ja taiwaan sen ympärille, s. o. sen kaarewan sini taiwaan, mitä me silmillämme näemme ja jossa meidän silmäimme edessä tuhannet tähdet kulkewat rataansa.

Meistä näyttää niinkuin maa seisoisi paikoillaan ja koko loistawa tähtimaailma kulkisi sen ympärillä. Pyhät kirjoittajat Raamatussa kertowat Jumalan töistä luonnossa semmoisina kuin ne ihmiselle näkywät. Raamattu puhuu ihmisille sillä tawalla, että he sen käsittäwät. Muutoinhan ihmiset eiwät ymmärtäisi Jumalan suuria tarkoituksia. Semmoisena Herran huoneenhallitus osoitakse meille kaikkialla Raamatussa ja läpi koko ihmiskunnan historian. Israel kaswatettiin ja jumalalliset totuudet annettiin sille Jumalan armopöydästä sen mukaan kuin se kehittyi ja ymmärsi ne wastaanottaa. Kaikki kansat ja yksityinen ihminen samoin saawat wastaanottaa armoa ja totuutta sen mukaan kuin kehittywät ja tulewat tähän wastaanottamiseen kykenewiksi. Meidän ei siis pidä odottaman, että Raamatun luomiskertomus antaisi ihmisille täydellisiä tietoja luonnonopissa maan liikkeistä, muista taiwaan kappaleista y. m., joitten asiain tutkiminen on jätetty ihmisten tehtäwäksi, waan suuret uskonnolliset totuudet, joita Jumala on tahtonut ihmisille säilyttää, owat tässä puetut semmoiseen sanapukuun, jota ihmiset käsittäwät.

Raamatun kertomus luomisesta ei siis suinkaan tee luonnontutkimuksia maan kehittymisestä tarpeettomiksi. Päinwastoin, missä Jumalan käsialan tutkiminen luonnossa tapahtuu rehellisessä mielessä ja nöyrässä hengessä, selittää ja täydentää se Raamatun kertomusta. Jumalan suuret tarkoitukset ja uskonnolliset totuudet astuwat meille sen kautta yhä selwemmiksi. — Kristinusko ja uskowaiset eiwät missään tapauksessa joudu häpeään luonnontutkimusten päätösten kautta. Jos nämä päätökset owat oikeat, niin on niistä jumalanwaltakunnalle hyötyä; jos ne owat wäärät, niin ne eiwät woi kuitenkaan Jumalan waltakuntaa kukistaa.

Luonnontutkimus on selwittänyt meille monta kohtaa tässä luomiskertomuksessa ja on korjannutkin muutamia aikojen kuluessa wallinneita wääriä käsityksiä, woimatta kuitenkaan wähentää Raamatun kertomuksen jumalallista arwoa. — Mutta katselkaamme itse kertomusta.

Taiwas ja maa oli siis luotu. Kaikkiwaltias ja wiisas Jumala, joka on iankaikkisuuden ja äärettömän awaruudenkin herra, oli järjestänyt maailmat tänne awaruuteen kulkemaan; hän oli meidänkin aurinkokuntamme luonut ja maapallo kulki jo rataansa auringon ympäri. Nyt kääntyy Raamatun kertoja maapallon kehitykseen. Minkäkaltainen oli tämä maa? Mutta „maa oli *autio* ja *tyhjä*, ja *pimeys* oli sywyyden päällä", kertoo Raamattu.

Muutamat luonnon-oppineet owat arwelleet maan alkuaineitten olleen raiwoawan tulen wallassa; tulikehänä ja kuumuuden kautta alituisesti nousewan paksun höyryn ja sumun ympäröimänä kulki maa synkkää rataansa. Wasta wähitellen jäähtyi ja koweni maan pinta, mutta ei ollut wielä kaswi- ja eläinkuntaa, ei ollut waloa; autius ja pimeys wallitsi kaikkialla.

Mutta Herra ei jättänyt maata tähän tilaan. „*Jumalan Henki liikkui wetten yli*". Jumalan luowa Henki ryhtyy toimeen, ja sumut muuttuwat wedeksi, joka alkaa peittää maan alkuaineita. Ja nyt seuraawat warsinaiset luomistyöt, jotka tapahtuiwat kuutena päiwänä.

Kuuden päiwän työt. Luonnollisesti emme woi tietää, minkäkaltaiset ja kuinka pitkät nämä päiwät oliwat, jolloin Herra antoi luowan sanansa toteutua. Sillä „*yksi päiwä on Herran edessä niinkuin tuhannen ajast'aikaa, ja tuhannen ajast'aikaa niinkuin yksi päiwä* (2 Piet. 3, 8). Luonnontutkimus on meille todistanut maan sywyydessä eri maakerroksissa löytywien runsaitten kaswi- ja eläinkunnan jäännöksien kautta, että pitkiä aikakausia on kulunut maanpinnan muodostumisessa ja luomakunnan syntymisessä. Koska näitten eri aikakausien muodostamat maakerrokset sisältäwät hywin erilaisia luomakunnan tuotteita, näemme siitä, että Luojan käsi ja

käskewä tahto on ollut aina waikuttamassa kunkin uuden aikakauden synnyssä. Herran kaikkiwaltiaan luowa tahto woi toteutua silmänräpäyksessä, mutta woipi toteutua werkalleenkin, kuinka waan pyhä tarkoitus waatii. Raamatun kirjoittaja puhuu luomispäiwistä, sillä hän näki luomistöitten kuwastuwan eteensä tämmöisinä päiwätöinä. Profetat saattawat nähdä joko tulewaisuuteen tahi menneisyyteen, ja luomisraamatun kirjoittaja on profetta, jonka hengellisten silmäin eteen kuwastuwat Jumalan luomistöitten suuret tapaukset.

Ensimmäisen päiwän työ. „Ja Jumala sanoi: **tulkoon walkeus!**“ Ensimmäinen luomis-sana oli lausuttu. Se kutsuu walkeuden walaisemaan luotuja maailmoja sekä maan päällä wallitsewaa pimeyttä ja synkeyttä. Ilman waloa on kaikki elo ja kehitys mahdoton. Tämä sana on siis niinkuin syntysana eli herätyshuuto koko luomakunnalle. „Tulkoon walkeus!“ sanoi Herra. „Ja walkeus tuli“. Walon wirta säihköilee awaruuden äärettömillä aloilla ilmoittaen Jumalan läpitunkewan rakkauden woimaa ja ennustaen warsinaisten walonkantajien tuloa. Iloitkaa, te taiwaan enkelit! walo on koittanut maan päällä; maa on alkanut olemaan Jumalan rakkauden esineenä! „Ja Jumala näki walkeuden hywäksi“.

Samallainen herätyshuuto, minkä Luoja lausui luonnolle, on myös tarpeellinen kullekin synneissään eläwälle ihmisraukalle, jotta Jumalan totuuden ja armon walo hänelle koittaisi (2 Kor. 4, 6). Herra, lausu minunkin sydämmessäni herätyshuutosi: „tulkoon walkeus“, jotta saisin elää armosi walossa!

Toisen päiwän työ. „Ja Jumala sanoi: „**tulkoon awaruus wetten waiheella eroittamaan wesiä wesistä.**“ Awaruus (wanhassa Raam:ssa: wahwuus), oik. joka on lewitetty, taiwaankehä, ilmapiiri, eroittaa nyt wedet „awaruuden päällä“ wesistä „awaruuden alla.“ „Awaruuden päällä“ olewilla wesillä tarkoitetaan tässä ilmassa kulkewia pilwiä, jotka aikanaan antawat wettä taiwaasta, ja wedet „awaruuden alla“ owat wedet maan päällä.

Muutamat luonnon-oppineet owat selittäneet tämän wetten jakamisen niin, että ne paksut sumut, jotka ympäröiwät maata, maanpinnan ehtimiseen tapahtuwan jäähtymisen kautta muuttuiwat wedeksi, joka wesi sitten taas kohdatessaan paikoittain wielä kuumaa pintaa höyrynä kohosi ylös ilmaan. Tämmöisen alinomaisen waihdoksen ja maan päälle lankeawan sateen kautta, jäähtyi maanpinta jäähtymistään; wedet peittiwät wähitellen koko maan, ilma selkeni ja taiwaalla kulkiwat pilwet. — Jumalan luomissana oli toteutunut.

Kolmannen päiwän työ. Mannerta ei wielä näkynyt; kaikki oli weden peittämänä. Nyt kuului Jumalan kolmas luomissana: **Kokoontukoot wedet taiwaan alla erinomaiseen paikkaan, niin että kuiwa näkyy.** Näin syntyiwät mannermaat ja wedenkokoukset eli meret.

Arwellaan tämän mannermaitten syntymisen tapahtuneen seuraawalla tawalla. Weden peittämänä maan pinta jäähtymistään jäähtyy, mutta maan sisässä pinnan alla raiwoawat yhä tulen woimat. Pinnan täytyy mutkistua. Toiset paikat kohoawat korkeammalle peittäwän weden yli ja toiset jääwät sywemmäksi; paikoittain puhkaisee tulista ainetten wirta pinnan. Näin muodostuwat mannermaat, korkeat wuoret ja sywät meret. — Jumalan luomissana oli toteutunut.

Mutta wielä oli maanpinta autio; ei peittänyt sitä wiheriät nurmet eikä kukkaiskentät, ei liikkunut siinä yhtään eläintä. Sentähden toteutui wielä toinenkin Jumalan luomissana tänä kolmantena päiwänä. Jumala sanoi: **wihottakoon maa ja kaswakoon ruohon, jossa siemen on** j. n. e. Ja kaikkiwaltiaan sanan woimasta alkaa mannermaa wiheriöidä. Ensimmäinen elonmerkki näyttäytyy maan päällä; ruoho on saanut woiman itsestään kaswaa, kukoistaa ja walmistaa siemenen. Ja sangen woimakas ja rikas oli tämä ensimmäinen kaswikunta, — luonto riemuitsi Luojallensa. Ja Jumala näki sen hywäksi, minkä hän oli luonut.

Maan sywyydessä, nykyisissä sekä kylmissä että lämpöisissä maissa, on löydetty laajoissa kerroksissa kiwettyneitä jäännöksiä ennenmuinaisesta rikkaasta kaswikunnasta. Kuuma ilman-ala ja runsas kosteus, joka kaikkialla tutkijain arwelun mukaan, silloin wallitsi maan päällä, tuottiwat äärettömän runsaan ja nykyään tuntemattoman woimakkaan kaswikunnan. Kaikkia niitä kaswilajeja, mitkä silloin runsaasti kaswoiwat, ei enää löydy maan päällä.

Neljännen päiwän työ. Waloa oli ollut maailmassa jo ensimmäisen luomissanan woimasta; sitä luomakunta ennen kaikkia tarwitsi. Miten ja missä woimassa se awaruudessa wirtaili, sitä emme tiedä. Woimme ainoastaan ajatella, että auringon lämmittäwää woimaa ei tarwittu ensimmäisinä luomispäiwinä, koska oli maan sisällinen kuumuus wielä niin suuri ja pinnalle waikuttawa walo woi tulla muualtakin. Taas kaikui Jumalan kaikkiwaltias sana: **tulkoon walot taiwaan awaruuteen**; ja tapahtui niin. Warsinaiset walot eli w a l o n k a n t a j a t nyt syntywät. Ennen itsessään pimeät kappaleet saiwat walon synnyttämisen ja säilyttämisen woiman; aurinko sai woiman walaista ja lämmittää maata, joka warmaan muutoin olisi wähitellen kylmyyden tähden autioksi joutunut. Kuu ja tähdet rupesiwat joko auringon tahi omasta woimastaan antamaan waloansa maalle. Ja nämä walonkantajat tulewat maalle wuodenaikojen ja päiwien määrääjiksi.

Suurelta ja äärettömältä näyttää Jumalan woima juuri loistawissa taiwaankappaleissa. Ne herättäwät meissä kunnioitusta Luojaa kohtaan ja nöyryytystä omaan itseemme katsoen. Sentähden monet pakanakansat owat palwelleet jumalinansa näitä loistawia taiwaankappaleita. Mutta ne herättäwät wielä meissä iloa ja riemua ja kehoittawat turwalliseen luottamukseen taiwaan ja maan Herraan. Näin sanoo prof. Jesaja (40, 26—31): „Nostakaat silmänne korkeuteen ja katsokaat, kuka ne kappaleet luonut on ja wie ulos heidän joukkonsa luwulta (s. o. heidän lukuisa joukkonsa järjestyksessä), kutsuu ne kaikki nimeltänsä? hänen waransa ja wäkewä woimansa on niin suuri, ettei (niistä) yksikään puutu. Miksi siis sinä Jaakob sanot ja sinä Israel puhut: tieni on Herralta salattu ja oikeuteni käy Jumalani ohitse? Etkös tiedä? etkös ole kuullut? Herra iankaikkinen Jumala, joka maan ääret on luonut, ei wäsy, eikä näänny; hänen ymmärryksensä on tutkimaton. Hän antaa wäsyneille woiman, ja wäettömille kyllä wäkeä. Nuorukaiset wäsywät ja nääntywät, ja nuoret miehet peräti lankeewat;

mutta jotka Herraa odottawat, ne saawat uuden woiman, niin että he menewät siiwillä ylös kuin kotkat, että he juoksewat, eiwätkä näänny, he waeltawat, eiwätkä wäsy."

Wiidennen päiwän työ. Kaswimaailma oli luotu, mutta wielä piti luotujen kappalten moninaisuuden ja ihanuuden tuleman täydellisemmäksi. Jumala sanoi: **kuohuttakoot wedet yltäkyllin liikkuwaisia eläimiä, ja linnut lentäkööt maan päällä taiwaan awaruudessa.** Tämä sana siis kutsui olemaan kaikkinaiset wesi-eläimet ja alhaisemmat maa-eläimet sekä linnut.

Wilkas liike alkaa meressä ja maalla; linnut lentäwät ilmassa. Luonto osoittaa yhä enemmän elon merkkiä ja riemuitsee Luojalle. Ja Jumala siunasi wielä eläinkunnan, sanoen: „olkaat hedelmälliset ja lisääntykäät, ja täyttäkäät meren wedet, ja linnut lisääntykööt maalla."

Eläinten esiintyminen oli yhtä woimallinen ja runsas kuin kaswikunnankin. Sentähden tawataan suuria wuoria (esim. liituwuoret), jotka osaksi owat simpukoista ynnä muista alhaisista eläimistä syntyneet.

Kuudennen päiwän työ. Nyt seuraa muun eläinkunnan luominen. Niinkuin wesien käskettiin wiidentenä päiwänä kuohuttamaan kaikellaisia wesi-eläimiä, niin pitää nyt myös maan tuottaman eläimiä. Jumalan luomissana kuului: **tuottakoon maa eläimet, itsekunkin lainsa mukaan: karjan, madot ja maanpedot lainsa jälkeen.** Eläwinä astuwat nyt esiin maasta eläimet pienimmästä suurimpaan asti. Saugen moninaiset owat Luojan määräämät toisistaan eroitetut eläinlajit; luomisen jälkeen owat ne luonnottoman siitoksen kautta käyneet wielä moninaisemmiksi. Eläimet jaetaan maanpetoihin, karjaan ja matoihin; tämä jako käsittää kaikki eläimet maan päällä, kaikki owat kaikkiwaltiaan Jumalan teko.

Toinenkin sana lausuttiin wielä kuudentena päiwänä. Jumala sanoi: **tehkäämme ihminen meidän kuwaksemme, muotomme jälkeen.** Miksi Luoja tässä käyttää uutta erinomaista luomistapaa? Hän päättää „tehdä" ihmisen. Ihminen on hänelle paljon rakkaampi ja kalliimpi kaikkia muita luotuja

kappaleita. Monikon muoto „tehkäämme“ wiittaa useampaan personaan Jumalan olennossa. Jumalan kuwaksi, Jumalan muodon jälkeen on ihminen luotu. Hän on siis Luojansa kaltainen; hän on sitä mitä Jumalakin, waikka waillinaisemmassa muodossa. Ihmiselle oli wiisaus annettu, sillä Jumala on äärettömän wiisas; hänelle oli pyhyys ja wanhurskaus annettu, sillä Jumala on täydellisesti pyhä ja wanhurskas; hän oli mahdollinen elämään iankaikkisesti, samoin kuin Jumala on iankaikkinen; wihdoin annettiin hänelle walta eläinten yli, samoin kuin Jumalalla on walta kaikkien kappalten yli. Oi, kuinka jalona ihminen läksi Luojan kädestä! Kuinka paljon korkeammalla ihminen oli eläimiä! Ei mikään eläin ole luotu Jumalan kuwaksi. Ja ihmiselle kohta annettiin puhelahja; Jumala puhuttelee ihmistä, ja Adam antaa eläimille nimen ja puhuttelee kohta Ewaa, kun tämä sittemmin ilmestyi hänen eteensä (2, 20 ja 23). Ihminen on yhteydessä Jumalan kanssa, ja hänellä on puhelahja, — kas tässä osoitukset ihmisen korkeasta asemasta eläinten suhteen. Totisen Jumalan ja hänen tahtonsa tuntemisen omisti ihminen Luojan kädestä lähteneenä; siinä juuri oli hänen wiisautensa. — Syntiinlankeemuksen jälkeen on ihmisissä hirweä taantuminen tapahtunut; pakanat eiwät tunne yhtä totista Jumalata, eiwätkä koskaan omin woimin pääse hänen tuntemiseensa, ja waeltawat eläimellisissä himoissa. — Älkäämme koskaan unohtako korkeata syntyperäämme Jumalan kuwana. Ihminen, waikka olet syntinen ja turmeltunut, niin on sinussa kuitenkin wielä Jumalan kuwa ja korkea arwo Herrasi edessä! Palaja takaisin ja katso Luojaasi kohti; hän pukee sinut wanhurskaudella ja pyhyydellä uudelleen (Ef. 4, 24)!

Ihmisen luominen selitetään tarkemmin 2, 7:ssä. „Herra Jumala teki ihmisen maan tomusta ja puhalsi hänen sieramiinsa eläwän hengen.“ Herra ei siis kutsu esiin ihmistä sanansa woimalla, niinkuin muun luomakunnan, waan muodostaa hänen maan tomusta; tämähän

osoittaa, kuinka tärkeä ja rakas teko ihminen oli Jumalalle. Ja Luoja wielä puhaltaa tekoonsa oman henkensä. Eläimillä on myös „eläwä henki“ (1, 30), mutta ihmisessä on se suoranaisena wuodatuksena Jumalan hengestä. Jumalan puhaltaman hengen kautta tuli ihminen kuolemattomaksi sieluksi; „niin ihminen tuli eläwäksi sieluksi“, sanoo Raamattu. Ruumiinsa kautta on ihminen maasta tullut, mutta sielunsa kautta on hän jumalallista sukua (Ap. t. 17, 28). Kuolematon sielu ei saa rauhaa eikä tyydytystä muualla kuin Luojan luona. Ihminen on persoonallinen henki, niinkuin Jumalakin on: sentähden on hän mahdollinen itsenäisenä haluamaan Luojansa luo ja olemaan hänen yhteydessään.

Jumala siunasi myöskin ihmiset; mutta suurempi on tämä siunaus kuin mikä eläimille annettiin. **Hedelmöitkäät, lisääntykäät ja täyttäkäät maa ja tehkäät se itsellenne alamaiseksi**; näissä sanoissa näkyy paitsi lisääntymisen siunausta ihmisen määräys muun luomakunnan suhteen. Hän on herra ja on wallitsewa kaikkia eläimiä; maa ja koko luomakunta on häntä palwelewa.

Ja Jumala katsoi kaikkia mitä hän tehnyt oli, ja katso, ne oliwat sangen hywät. Wiisaan ja Kaikkiwaltiaan kädestä lähtenyt luomakunta oli siis „sangen hywä.“ Kun Raamattu sanoo, että Jumala katsoi luomakuntaansa, niin silloin osoittaa se, että Jumalan rakkaus ja mielisuosio oli tätä luomakuntaa kohtaan, ja luomakunta tätä myös tuntee. Kun Herran rakkaus on meihin ja me sen tunnemme, silloin olemme onnelliset (Ps. 31, 8). Luojan rakkaus ja luomakunnan hywyys siis kohtaawat toisiansa, ja sentähden on ilo ja sopusointu alkaen enkeleistä ja ihmisistä aina wähimpään hyönteiseen asti.

„Ja Jumala lepäsi **seitsemäntenä päiwänä** kaikista teoistansa ja siunasi seitsemännen päiwän ja pyhitti sen.“ Lepo seuraa tehtyä työtä. Kun työ on täytetty, silloin tekijä lepää. Mutta ensin työnteko — sitten lepo: sillä lepo on töitten hedelmä. Kun Jumala lepäsi, niin oli luomi-

sen työ päättynyt: hän lepäsi siis „kaikista teoistansa.“ Hänen toimensa ei kuitenkaan lakannut: „iankaikkinen Jumala ei wäsy eikä näänny“, waan hän jatkaa maailman ylläpitämisessä ja hallituksessa. Mutta Luojan lepo saattaa myös luomakunnalle lewon. Luojan täytetty työ luomakuntansa suhteen tuottaa tälle lewon, niinkuin Jehowan työ Israelin kansan suhteen, jonka hän johdatti „suurella woimalla ja wäkewällä kädellä“ Egyptistä, tuotti kansalle lewon Kanaanmaassa. Johdattaja lepää ja kansa lepää. Mutta lepo Kanaanmaassa ei ollut mikään täydellinen lepo Israelin kansalle; ei ole mikään maallinen lepo tehdyn työn jälkeen meillekään täydellinen lepo. „Jumalan kansalle on yksi lepo wielä tarjona.“ „Peljätkäämme siis, ettemme joskus hänen lepoonsa tulemisen lupausta hylkäisi, ja ettei kenkään meistä takaperin jäisi“ (Hebr. 4, 1).

Hywä Jumala piti huolta siitä, etteiwät hänen suuret luomistyönsä joutuneet unohduksiin. Hän „siunasi ja pyhitti seitsemännen päiwän“ luomisen muistoksi. Waikkei hän wielä antanut ihmisille mitään sääntöä tämän päiwän pyhittämisestä, yhtä wähän kuin hän Adamille antoi sääntöä rukouksesta ja wanhurskaudesta, waan jätti sen ihmisten wapaasen haluun Herraansa seurata, niin säilyi kuitenkin Israelissa seitsemännen päiwän muisto polwesta polween. Wieläpä monl pakanakansakin on lukenut seitsemän päiwän wiikkoja, waikk'ei niillä ole tiettäwää yhteyttä ollut Israelin kansan kanssa. Jo ennen lain antamista Sinailla puhuu Moses kansalle, niinkuin jostakin tutusta asiasta: „huomenna on sabatti, se pyhä lepo Herralle“ (Ex. 16, 23). Sinailla Herra wasta ankarasti säätää sabatinpäiwän pyhittämisen. Sabatti on siis muistuttawa ihmisiä luomisesta jo Herran lewosta. — Kuinka tarpeellista ja ihanata onkaan syntiin langenneen ihmisen saada elämän waiwoista ja tuskista wäsyneenä wiettää yhtä päiwää wiikossa rakkaan Luojansa töitten muistoksi ja lewätä Herrassa! Meille kristityille, joilla on lepopäiwä myöskin meidän kalliin Wapahtajamme ylösnousemisen muistopäiwä, on wielä suu-

rempi syy kiitollisuudella iloita siitä, että Herra itse on tahtonut lepopäiwän jo alusta pitäen pyhittää. Pitäkäämme siis pyhäpäiwää Herran kalliina lahjana.

Luojan töistä opimme Luojaamme tuntemaan. Hän on kaikkiwaltias, wiisas, pyhä ja ihmisiä rakastawainen. Sen uskomme. **Autuas on se, jonka apu Jaakobin Jumala on; jonka toiwo on Herrassa hänen Jumalassansa, joka on tehnyt taiwaan ja maan, meren ja kaikki, jotka niissä owat, joka totuuden pitää iankaikkisesti** (Ps. 146, 5. 6).

---

2. Syntiinlankeemus.

Gen. 2, 8. — 3, 24.

Ihminen oli luotu maan herraksi. Hänen piti lisääntymän, täyttämän maata ja tekemän se itsellensä alamaiseksi. Hänen piti myös wallita kaikkia eläimiä. Waikka koko maa oli siis ihmisille awoinna, walitsi Jumala yhden paikan, jossa ihmisten piti oleman ja kehittymän Luojan määräämään tarkoitukseen. Tämä paikka oli heille olewa niinkuin suloinen koti, jossa he saiwat kaswaa ja kehittyä rakkaan Isän hoidossa. Täällä Jumala piti kanssakäymistä heidän kanssansa; täällä luontokin sulostutti heidän päiwiänsä, tarjoten heille parahimpia hedelmiään. P a r a d i i s i eli puutarha oli E d e n i n (s. o. suloisuuden) maassa itään päin, sanoo Raamattu. Edenistä sai neljä wirtaa alkunsa, nim. Pison, Gihon, Hiddekel ja Frat. Keskellä paradiisia oli e l ä m ä n p u u, jonka hedelmäin nauttiminen antoi elämän (3, 22). Tämmöisen puun läheisyydessä ja Jumalansa yhteydessä oliwat ihmiset onnelliset, ja wielä onnellisemmiksi oli heidän määrä kehittyä. Olipa paradiisissa wielä eräs toinenkin nimeltä mainittu puu, nim. h y w ä n j a p a h a n t i e d o n p u u.

Työttömyydessä eiwät ihmiset saaneet wiettää aikaansa paradiisissa. Heille annetut ruumiin ja sielun kywyt oliwat

käytettäwät ja kehitettäwät; ainoastaan sillä tawoin woiwat he toteuttaa Luojan suurta tarkoitusta. Heidän piti „wiljelemän ja warjeleman“ paradiisia.

Waikea on meidän sanoa, ja melkein turhaa tutkia, missä paikassa maan päällä tämä paradiisi oli. Wanhat, kansoissa säilyneet tarut ja historialliset muistomerkit wiittaawat keski ja etelä Aasiaan, kun on kysymys ihmiskunnan kehdosta. Täällä on tahdottu paradiisiakin hakea. Äsken mainituista wirtain nimistä on myös sangen waikea päättää, missä Edenin maa oli. Armenian wuorimaa kuitenkin sattuu siihen parhaiten. Silloin tarkoitettaisiin Pison wirralla entistä Phasis ja Turkkilaisten Phasch wirtaa; Gihon olisi Aras, joka laskee Kaspian mereen, Hiddekel nyk. Tigris ja Frat Eufrat wirta. Persialaiset Zend-kirjat sanowat myös, että Aras ja sen yhdysjoki Kur wirtasiwat paradiisin läpi.

Warmuutta paradiisin paikasta emme woi saada. Tässä kertomuksessa löytyy sitä paitsi kuwauksellistakin, niinkuin esim. puitten nimet, joten emme warmaan tiedä, miten paljon Raamattu sallii meidän silmäillä tositapauksia, ja mihin määrään se kertoo meille tapaukset kuwan kautta. Meillä on tässä syntiinlankeemuksen kertomuksessa edessämme tärkeitä ja sywiä tapauksia, joitten todellisuuden meille takaa koko Jumalallinen ilmestys ja ihmisen nykyinen tila.

Sanottiin jo ylempänä, että ihmisen piti edistymän. Hän oli tosin Jumalan kuwaan luotu ja omisti niinmuodoin samat hengen ominaisuudet kuin Jumalallakin on. Mutta nämä ominaisuudet oliwat ihmisessä ainoastaan alulla; ne waatiwat kehitystä. Samoin kuin hänen tuli ruumiinsa kykyä käyttää ja kehittää, samoin tuli hänen henkensäkin kehittyä yhä lähemmäksi alkukuwaansa. Mutta inhimilliseen kehitykseen kuuluu wälttämättömästi wapaus. Wapaus, wapaus omasta halusta kääntyä Luojamme ja Herramme puoleen, totellen hänen sanojaan ja seuraten hänen tahtoaan, — se on meidän korkein kunniamerkkimme. — Jospa kaikilla ihmisillä wielä olisi se wapaus, mikä heille alkuaan annettiin! Se on enimmäkseen tuhlattu ja häwitetty. Miljonittain pakanoita ja jopa kristityitäkin huokailee tämän wapauden puutteessa, ennenkuin Herra armossaan lähettää heille kutsumuksen, niin että pääsewät sille kehityksen asteelle, jolla ensimmäiset ihmiset oliwat, ja woiwat

wapaasti päättää kääntyäksensä Luojan luo tai Luojasta pois. Silloin wasta ihminen on määränsä saawuttanut, kun hän wapaasti on kääntynyt Herransa puoleen; pakko ei woi oikeata onnellisuutta ja autuutta perustaa.

Kun ensimmäisten ihmisten tuli wapaudessa toteuttaa Luojan tarkoitus, niin oli tässä jo se mahdollisuus edessä, että woisiwat wäärinkäyttää wapauttaan ja Jumalan tarkoituksen hyljätä. Jumala tahtoi heitä edistymään kuuliaisuudessa, niin että he kuuliaisuuden kautta oppisiwat eroittamaan pahan hywästä sekä „hylkäämään pahaa ja walitsemaan hywää" (Jes. 7, 16). Pahan, jo olemassa olewan pahan wastustaminen ja hylkääminen oli ihmisen oikealle kehitykselle wälttämättömän tarpeellinen. Mutta tässä oli myös samalla se mahdollisuus, että ihminen woisi walita toisen, kuin tämän kuuliaisuuden tien. Ihmisen edessä oli siis kaksi tietä: kuuliaisuuden tie ja tottelemattomuuden tie. Edellinen opetti häntä hylkäämään pahan ja hywän walitsemisen kautta saawuttamaan oikean päämäärän; jälkimäinen eroitti hänet Jumalasta ja teki hänet kykenemättömäksi pahaa hylkäämään. Ihminen hylkäsi edellisen ja walitsi jälkimäisen tien, ja siinä juuri oli syntiinlankeemus. Mutta katselkaamme, mitä Raamattu kertoo meille.

Jumala käski ihmistä syömään wapaasti kaikista puista, erittäin „elämän puusta", waan kielsi häntä syömästä „hywän ja pahan tiedon puusta", sillä: „jona päiwänä sinä siitä syöt, olet totisesti kuolewa." Paha, jota ihmisen piti oppia hylkäämään, löytyi jo olemassa, koska esim. sanotaan, että ihmisen piti warjeleman paradiisia, ja koska tässä puhutaan „pahan tiedon puusta" ja kuolemasta, joka on tottelemattomuuden ja pahuuden seuraus. Jumala kiinnittää tässä käskynsä ja kieltonsa hedelmäin syömiseen. „Elämän puun" hedelmät antawat elämän; siitä tulee ihmisen syödä. Myöskin muut paradiisin hedelmät owat ihmiselle rawinnoksi. Mutta „hywän ja pahan tiedon puun" hedelmät tuottawat kuoleman; siitä hänen ei pitänyt syömän. Kuuliaisuus ja sen au-

tuaalliset seuraukset waatiwat tässä „hywän ja pahan tiedon puun" hedelmän karttamista.

2, 18—25:ssa kerrotaan waimon luomisesta ja kuinka Adam antaa nimet eläimille. Me näemme, ettei Raamattu kerro meille näitä tapauksia aikajärjestyksessä, koska jo 1 luwussa ja 2:n luwun alussa kerrottiin ihmisten luomisesta ja heidän siunaamisesta. — Waimon luomisella Adamin kylkiluusta on suuri merkitys. Olisihan Herra woinut tehdä waimon niinkuin hän muodosti miehenkin, mutta niin ei tapahtunut. Samaa alkujuurta, samaa werta on ihmissuku (Ap. t. 17, 26); se on yhdestä lähtenyt ja muodostaa kokonaisen organismin eli elimistön. Kaikki ihmiset owat keskenänsä solidarisia (toinen toistensa edestä edeswastauksen alaisia) sekä synnin wikaan että pelastuksen armon saantiin (Room. 5, 18). Mutta luominen kylkiluusta määrää myös miehen ja waimon oikean keskinäisen wälin; rakkaus ja molemminpuolinen apu on tässä wallitsewa eikä eläimellinen himon-yhteys. Sentähden sanookin Adam, kun hän näki Ewan: „tämä on luu minun luistani ja liha minun lihastani.

Ihmissuku on siis syntynyt yhdestä ihmisparista. Tosin owat jotkut luonnontutkijat tahtoneet wäittää, että on monta ihmisparia alkuaan löytynyt, ja Darwinin opin arwelun mukaan on ihmisiä wähitellen syntynyt yli maan pinnon. Mutta tätä ei ole woitu todistaa, ja Raamatun selwä ja ihana oppi, että kaikki ihmiset owat samasta alkuperästä lähteneet, että he siis owat weljiä ja sisaria keskenänsä, pysyy totuutena.

Nimen antamisella eläimille ihminen osoittaa itsensä luomakunnan herraksi. Hänellä yksinänsä on puhelahja ja arwostelukyky annettu; hän yksin woi arwostella eläimiä ja niille nimet antaa.

3 l. Ylempänä mainitsimme, että pahuus jo löytyi olemassa ennen ihmistä. Kauhistawa salaisuus on meille tämä puhe pahuudesta ja pahuuden ruhtinaasta; kauhistawammaksi se wielä tulee, kun yhä näemme tämän pahuuden suuren wallan maailmassa. Raamattu puhuu meille saatanasta (hebr.

schaitan), joka merkitsee wastustajaa eli päällekantajaa, ja perkeleestä (kreik. diabolos) s. o. päällekantajasta, joka kantaa ihmisten päälle Jumalan edessä (Job. 2, 1 ja Ilm. 12, 10). Häntä nimitetään myös walheen-isäksi, murhaajaksi alusta (Joh. 8, 44), tämän maailman päämieheksi (Joh. 14, 30), tämän maailman jumalaksi (2 Kor. 4, 4), wiettelijäksi ja siksi, „joka käy ympäri, niinkuin kiljuwa jalopeura, etsien kenen nielisi" (1 Piet. 5, 8) y. m. Tässä on selwästi kysymystä oikein personallisesta olennosta, eikä ainoastaan jostakin aatteesta. Raamattu antaa meille wiittauksia, että tämä personallinen olento, „murhaaja alusta", on Jumalasta langennut henki, joka joukkoinensa muodostaa pimeyden waltakunnan, ja pitää waltaa maailmassa (esim. Joh. 8, 44; Juud. w. 6; Ef. 6, 12). Tämä totuudesta langennut henki antoi aiheen ihmisenkin lankeemiseen.

„Mutta kärme oli kawalin kaikkia eläimiä maan päällä", alkaa Raamattu kertoa 3:nnen luwun alussa. Itse „wastustaja", „walheen isä" lähestyy tässä ihmistä ja puhuttelee häntä, joko se sitten on niin ymmärrettäwä, että hän käytti kärmettä wälikappaleenansa eli pukentui kärmeen muotoon, tahi niin, että kärmeellä tässä kuwataan „wastustajaa." Itse asiassa on yhdentekewää, kuinka tämä tapahtui; samoin kuin on yhdentekewää meille tietää, missä muodossa perkele astui esiin Wapahtajaamme kiusaamaan. Kiusaaminen ja sen seuraukset owat tässä pää-asiat.

Wastustaja astuu tässä esiin wiettelijänä. Hän lähestyy ensin waimoa, koska hän tiesi, että tämä helpommin uskoo wiettelewää puhetta. Ja mitä hänellä on waimolle sanomista? Kärme sanoi waimolle: „noh, sanoiko Jumala, älkäät syökö kaikkinaisista puista paradiisissa?" Wiettelijä rupeaa tässä aiwan wiattomaksi, eikä ole tietäwinään ensinkään Jumalan kieltoa. Hän tahtoo herättää waimossa itsenäisyyden tuntoa Jumalata kohtaan. Hän tahtoo ikäänkuin hänelle sanoa: onko todellakin Jumala kieltänyt teitä syömästä kaikkinaisten puitten

hedelmistä? Tehän olette määrätyt maata hallitsemaan, joten kaikki owat teidän käytettäwänänne; olisiko Jumala sitten tahtonut kieltää teiltä jotain? Perkele herättää samalla, niinkuin näemme, waimossa epäilystä Jumalan sanoihin, wiitaten ihmisen itsenäisyyteen Jumalan rinnalla. Hän kylwää pahan siemenen waimon sydämmeen. — Tällä lailla tapahtuu wiettelemys ynteihin wielä tänäkin päiwänä, waikka nyt ei tosin enään wiettelemyksen tarwitse niinkään wiekkaalla tawalla esiintyä, kuin ensimmäisessä lankeemuksessa, sillä ihminen on nyt aiwan taipuwainen pahaan. Wiattomassa muodossa, aiwan „lammasten waatteissa“, kuuluwat tämmöiset äänet ihmiselle: onko Jumala todellakin sen kieltänyt? tarwitseeko sinun totella semmoista kieltoa? Ja ihmisen sydän on taipuwainen siihen wastaamaan: eihän niin waarallista liene tehdä tuota, waikka se on kielletty? olenhan itsenäinen, wapaa ihminen, joten woin tehdä, miten tahdon. — Pysykäämme kiinteästi nöyryydessä ja Jumalan sanan kuuliaisuudessa; siten ainoastaan woimme maailman wiettelykset woittaa. **Herra tietää jumaliset kiusauksesta pelastaa** (2 Piet. 2, 9).

Aawistamatta mitään pahaa ja suoraan, teeskentelemättä wastaa waimo, kuinka Jumala oli sanonut, ja kuinka hän oli kieltänyt heitä syömästä „hywän ja pahan tiedon puusta“, sanoen: „älkäät syökö siitä, älkäätkä ruwetko siihen, ettette kuolisi“. Hän pysyy siis wielä kuuliaisena Jumalata kohtaan, ja suora ja yksinkertainen wastauksensa osoittaa, että hän piti Jumalan käskyä ja kieltoa oikeana. Jumala oli kieltänyt syömästä, ja sanonut, että siitä seuraa kuolema, — olihan tässä kuuliaiselle ihmiselle kylläksi ohjetta. Mutta wiettelijä, joka tiesi jo ensimmäisellä puheellaan kylwäneensä epäilyksen siemenen, ottaa askeleen eteenpäin ja sanoo waimolle: „t e e t t e s u i n k a a n k u o l e m a l l a k u o l e“. Hän tekee siis Jumalan sanan suorastaan epäluulon alaiseksi ja kieltää Jumalan hywän tahdon ja tarkoituksen ihmisiä kohtaan. Jumalan uhkaukset owat turhat, tahtoo hän sanoa; ettehän te hedelmän syömisestä kuole! Wiettelijä wah-

wistaa wäitteensä, kun hän edelleen sanoo: „*waan Jumala tietää, että jona päiwänä te siitä syötte, aukenewat silmänne, ja te tulette niinkuin Jumala, tietämään hywän ja pahan.* Mitä koreita todistuksia hän osaakaan tuoda esiin! Jumala pelkää, että te sen hedelmän syömisen kautta tulette yhtä wiisaiksi kuin hän, niin että woitte itsestänne eroittaa hywän ja pahan, ja sitten luopuisitte häntä palwelemasta! Hän tahtoo itsellensä pidättää kunnian, wallan ja ymmärryksen! Älkää huoliko Jumalan kiellosta; käyttäkää nyt tilaisuutta päästäksenne wapauteen ja itsenäiseen tietoon. Näin puhuu wiettelijä. — Lukitse korwasi, waimo, älä kuuntele wiettelijän puhetta; sano hänelle: mene pois, wastustaja, sinä eroitat meidät Herrastamme ja Jumalastamme!

„*Ja waimo näki siitä puusta olewan hywä syödä*". Wiettelijän sanat owat tehneet waikutuksen; ne owat synnyttäneet waimon sydämmeen sen himon, jonka tähden Jumalan tahto nyt joutuu unohduksiin. Puu oli ihana nähdä; wiehättäwinä riippuiwat hedelmät sen oksilla. Ja paitsi muuta suloisuutta antawat nämä hedelmät wielä ymmärryksen! Näin mietti waimo katsellen puuta. Jumalan sanoja on hän epäillyt, ja herännyt himo, nautinnon ja itsekkäisyyden himo, wallitsee sydämmessä. Tila ei enään ollut samanlainen kuin ennen. Sydämmessä liikkuu ennen outoja himoja; lapsellinen luottamus ja kuuliaisuus Jumalata kohtaan on häwinnyt. Sisällinen lankeemus oli jo tapahtunut. **Ja kun himo on siittänyt, synnyttää se synnin"** (Jaak. 1, 15). Niin käwi tässä. Sisällisestä lankeemuksesta on ainoastaan lyhyt askel ulkonaiseen synnin tekoon. Waimo ojensi kätensä, „*otti puun hedelmästä ja söi, ja antoi siitä miehellensä ja hän söi*". Mies, joka selwästi ymmärsi sekä Jumalan kiellon että waimon aikomuksen, kun tämä otti hedelmästä ja tarjosi miehellensä, tuli tietysti yhtä syylliseksi kuin waimokin.

Jumalan tahto oli siis ylenkatsottu, hänen kieltonsa rikottu. Ihminen oli irroittanut itsensä Jumalan kuuliaisuudesta

ja walinnut pahan tien. Nythän oli käypä toteen ihmisten suhteen Herran ennen lausuttu kauhistawa sana: „*sinä olet totisesti kuolewa*". Jumala on totinen sanassaan. Tosin he eiwät langenneet maahan kuoliaana, hedelmän myrkyttäminä, waan he eliwät wielä satoja wuosia maan päällä, mutta heidän sielunsa elämä oli myrkytetty, kun se oli eroitettu Jumalan yhteydestä, oikeasta lähteestään. Oikea edistyminen oli katkaistu, wäärä ja kuolemaan wiepä oli alotettu.

Me emme saa katsoa tätä tapausta, ensimmäisten ihmisten lankeemusta, wähäpätöiseksi. Sen seuraukset oliwat kauheat. Ihmisen luonto ja suhde Jumalaan muuttui; aiwan uusi elämän suunta alkoi ihmisille. Ihminen oli muuttunut pahaksi, s. o. hänen tahtonsa oli Jumalan tahtoa wastaan. Omin woimin hän ei enään woinut tulla Jumalansa luo ja häntä totella. Ja tämmöinen tila meni wanhemmista lapsiin. Meissä wallitsee synti ja pahuus perittynä, — siitä antaa meille jokapäiwäinen elämä kylliksi todistusta. Apostoli Paawalikin sanoo, että „yhden kautta on synti tullut maailmaan ja synnin kautta kuolema" (Room. 5, 12). Syntiinlankeemus ei kuitenkaan ollut semmoinen rikos, joka olisi saattanut ihmisen samallaiseen tilaan kuin perkeleillä on. Pahuus oli lähestynyt ihmistä ulkopuolelta, jonka tähden lankeemus ei ollut mikään kapinanteko ja hyökkäys Jumalata wastaan, joka epäilemättä olisi saattanut ihmisen perkeleeksi. Ihmiseen jäi wielä Jumalan kuwan jätteitä. Hän tiesi kaihota kadotettua tilaansa, hän ymmärsi tehneensä pahaa ja osasi ikäwöidä takaisin Luojansa luo häneltä sowintoa saamaan. Pakanain tila ja pyrkimykset todistawat meille tämän todeksi. Tämä seikka tekee ihmisen kuitenkin mahdolliseksi saamaan sowintoa ja pelastusta, waikka hän on joutunut synnin ja kuoleman alaiseksi. Jumala suuressa rakkaudessaan woipi niinmuodoin wielä saada tarkoituksensa ihmisen suhteen toteutuneeksi. Ihminen woipi wastaanottaa Jumalan armowaikutuksia ja tulla pelastetuksi, johon pelastukseen ihminen on iankaikkisuudesta asti määrätty (Ef. 1, 4. 5 ja 1 Piet. 1, 20).

Ensimmäinen seuraus lankeemuksesta mainitaan jo 7 w:ssä. „*Heidän silmänsä aukeniwat*". Saatanan sana käwi toteen, mutta kauhistawalla tawalla. Jumalan tahdon rikkominen ja pahanteon tunne saattoi heidät huomaamaan ruumiillisen alastomuutensakin. Sehän oli myöskin osoitus siitä, että alkuperäinen wiattomuus ja kauneus oli heistä häwinnyt. Synnin alastomuus oli heidän sydämmessään; he oliwat wian ja häpeän alaiset.

Syntiin lankeemiset tapahtuwat wielä tänäkin päiwänä wiettelemyksien johdosta. Mutta nykyään ei wiettelijä aina ole ulkopuolella ihmistä, waan asuu hänen omassa sydämmessään. „**Jokainen kiusataan, koska hän omalta himoltansa wietellään ja houkutellaan**" (Jaak. 1, 14). Kuinka suuri syy meillä siis onkaan käyttää hyödyksemme sitä Herran armoa ja woimaa, jota hän meille tarjoo ja antaa, jotta woisimme „*warjella sydämmemme kaikella ahkeruudella*" (San. 4, 23)!

---

3. Syntiinlankeemuksen seuraukset.

Gen. 3, 8—24.

Jumala ei jättänyt ihmistä siihen tilaan, johon tämä oli joutunut, waan sekä Jumalan wanhurskaus että hänen rakkautensa waatiwat häntä ihmistä lähestymään. Kun päiwän lasku läheni, kuuliwat ihmiset Jumalan käyskentelewän paradiisissa. Sen hän oli ennenkin tehnyt, sillä paradiisissahan oli ihmisellä kanssakäyminen Jumalan kanssa. He oliwat siellä olleet niinkuin tottelewaiset lapset isänsä puistossa. Kun isä tuli lapsiaan puhuttelemaan, niin riensiwät he ilolla häntä wastaan. Mutta nyt tällä kertaa, — mikä suuri muutos oli tapahtunut! — kun he kuulewat Isänsä askeleet, tuntewat he oudon ja kamalan kouristuksen sydämmessään ja piiloutuwat puitten sekaan. He menewät omaa rakasta Isäänsä piiloon, sillä paha omatunto nyt soimasi heitä, sanoen heille, että oliwat pahaa tehneet ja joutuneet rangaistuksen alaisiksi. Ja niin sokeiksi oliwat he häpeis-

sään ja pelossaan myös tulleet, että luuliwat woiwansa piiloutua Jumalansa ja Luojansa edestä. Mutta tämän oli syntiinlankeemus waikuttanut.

Mutta Herra kutsui Adamin, sanoen: „kussa olet?“ Jumala ei tietysti tämän kysymyksen kautta tiedustele sitä paikkaa, missä Adam oli, sillä ei mitään ole salattuna hänen silmäinsä edessä; waan hän tahtoo Adamissa herättää huomiota siitä, mitä hän oli tehnyt ja minkäkaltainen hänen tilansa nyt oli. Mutta oman tilansa tunteminen ja wikansa tunnustaminen ei ole syntiinlangenneelle ihmiselle mikään helppo asia. Ja katso, kuinka sywälle synnin juuret jo oliwat tunkeneet ihmisen sydämmeen! Sen sijaan että Adamin olisi pitänyt langeta Luojansa eteen tunnustaen rikoksensa, sanoo hän nyt walheellisesti ruumiillisen alastomuutensa olleen syynä pelkoonsa. „Ja pelkäsin, sillä minä olen alasti“. Tämä on ihmisen **ensimmäinen walhe**, jonka kautta ihminen tunnusti osallisuutensa „walheen isän kanssa“. Mutta ei siinä wielä kylläksi. Kun Herra sitten wielä suoremmalla tawalla tahtoo muistuttaa Adamille mitä hän oli tehnyt, sanoen hänelle: „etkös syönyt siitä puusta, josta minä haastoin sinua syömästä?“ niin tämä tekee itsensä syyttömäksi ja lykkää syyn waimon päälle, jonka Jumala oli hänelle apulaiseksi ja seuralaiseksi antanut. — Adam menetteli aiwan samalla tawalla, kuin suruton ja syntinsä tuntematon ihminen tänäkin päiwänä. Kun synti on tehty, niin syyttää tekijä wiettelijätään, wanhempiaan, opettajiaan tahi muita ihmisiä ja tapauksia, wieläpä wihdoin Jumalatakin, joka kaikki on järjestänyt ja sallinut synnin tapahtua; itse on hän syytön. Adam oli samoin syytön! Waimo oli teon tehnyt; eihän Adam tehnyt muuta kuin söi annetun omenan. — Ja kuinka waimo sitten wastaa? Kun Jumala kääntyy waimon puoleen, muistuttaen: „miksi sen teit?“, lykkää hän myös syyn luotansa ja syyttää kärmettä. „Kärme petti minun, ja minä söin“. — Sekä Adam, että hänen waimonsa osoittiwat kumpanenkin käytöksellään, että synti jo suuressa mää-

räsßä wallitsi heissä. Paha omatunto kyllä waikutti heissä, mutta kuitenkin he petollisesti koettiwat rikoksensa peittää.

Syntiä seuraa aina rangaistus. **Rangaistustuomio** julistetaan **ensiksi** kärmeen yli, sillä se on wiettelijänä ollut. Siitä mitä jo ennen olemme sanoneet, että kärme täsßä on joko aseena saatanalle tahi kuwaa häntä, ymmärrämme, että rangaistustuomio itse asiassa koski „walheen isää", „synnin ruhtinasta. Kirouksen hän ansaitsee, ja kirouksen hän saapi. Jumalan kirous on lausuttu kaikiksi ajoiksi. „Kirottu ole sinä", sanoo Jumala, ja iankaikkisuus siihen kaikuna wastaa: kirottu ole sinä! Tosin tämä kirottu „wanha kärme" ei wielä kadota waltaansa maan päällä ihmisten kesken. Waltaa hän pitää, wieläpä Kristuksen wiimeiseen tulemiseen asti, mutta hänen waltansa ei ulotu kaikkialle; se muserretaan kerran, ja wihdoin kirouksen kauhistus saaliinsa saawuttaa. — Waino on olewa waimon ja kärmeen siemenen wälillä. — Niinkuin ihminen ylimalkain luonnossa inhoaa ja wainoo kärmettä wieläkin, niin on myös alinomainen waino eli wiha kärmeen siemenen s. o. perkeleen alamaisten ja waimon siemenen s. o. Kristuksen eli „ihmisen pojan" waltakunnan alamaisten wälillä. Kristuksen waltakunta ja perkeleen waltakunta owat alinomaisessa keskinäisessä taistelussa. Niinpä on taistelu jokaisessa ihmisessä itsessäänkin, joka pyrkii Kristuksen waltakuntaan ja siellä elämään. Taistelu on „wanhan" ja „uuden ihmisen" wälillä, „lihan" ja „hengen" wälillä (Room. 7, 22. 23; Gal. 5, 17). Kristus ainoastaan, joka on perkeleen ja synnin wallan musertanut, woipi meille antaa woiton täsßä taistelussa. Perkele saattaa usein wahingoittaa Jumalan waltakuntaa, wieläpä pistää hän oikeata waimon siementä eli „ihmisen poikaa" kantapäähän. Mutta „ihmisen poika" on rikki polkewa hänen päänsä ja siis musertawa hänen waltansa. Johannes sanoo: „**sitä warten Jumalan Poika ilmestyi, että hän perkeleen työt särkisi**" (1 Joh. 3, 8).

Tämä kirouksen tuomio perkeleelle sisältää siis, niinkuin näimme, myös **ensimmäisen ewankeliumin** eli suloisen sanoman langenneille ihmisille. Heille luwataan pelastus siitä pahun-

den wallasta, johon oliwat joutuneet. Omatunto sanoi heille, että oliwat rikoksen alaiset, ja he tunsiwat itsensä eroitetuiksi Jumalasta, johon tilaan oli heidät pahuuden walta saattanut. Nyt heille annetaan toiwo siitä, että tämä pahuuden walta kerran muserretaan ja yhteys Jumalan kanssa rakennetaan uudelleen. Tämä oli suloinen sanoma, joka sittemmin ihmisten lisääntyessä säilyi polwesta polween. — Puhe waimon siemenestä ja sen woitosta kärmeen yli on tässä niinmuodoin ensimmäinen **ennustus Kristuksesta**.

Toiseksi saapi waimo tuomionsa. Ihminen oli määrätty lisääntymään maan päällä ja wallitsemaan sitä, ja niinmuodoin olisi lasten synnyttäminen ja kaswattaminen ollut hänelle iloisena ja kepeänä welwollisuutena, jos hän olisi pysywäinen ollut alkuperäisessä määräyksessään. Nyt tämä welwollisuus oli tulewa ihmiselle raskaaksi. Tuskalla pitää waimon synnyttämän lapsensa. Miehelle oli hän pantu uskolliseksi apulaiseksi ja seuralaiseksi. Tähän mieheen piti nyt hänen halunsa oleman (niin kuuluwat sanat tarkemmin alkutekstin mukaan), ja tämän miehen piti tästä lähin häntä wallitseman. Raskas on tämä kohtalo, minkä Herran tuomio waimolle määrää. Hänen pitää, wastoin tahtoansakin, tuskaa kärsien ja miehen wallan alla ollessaan, enentää ihmissukua ja toteuttaa Jumalan määräystä. — Eikö näin ole ollutkin ihmiskunnassa! Katselkaamme wain pakanain, sekä raakalaisten että wanhan maailman siwistyneittenkin pakanain tilaa! Wasta ewankeliumi Kristuksesta, joka antaa sowitusta yhtä hywin naiselle kuin miehelle, sillä Jumala ei katso ihmisen muotoa, wasta ewankeliumi woipi liewittää naisen raskasta kohtaloa ja korottaa häntä jälleen oikeaan arwoonsa Herransa ja Luojansa edessä.

Kolmanneksi ja wiimeiseksi saapi myös Adam tuomionsa. Huomattawa on, ettei ihmisiä, ei waimoa eikä Adamia, kirottu niinkuin kärmettä. Tässä on nähtäwänä Jumalan armo ihmisiä kohtaan. Hän on jo päättänyt walmistaa ihmiselle pelastuksen ja sentähden hän ei woi heitä kirota. Mutta Adamin tähden

kuitenkin kirotaan maa. Luonto, jonka hallitsijaksi ihminen oli määrätty, on yhteydessä ihmisen kanssa ja monessa suhteessa hänestä riippuwainen. Jos ihminen luonnon hallitsijana on hywä, niin on luomakunnankin hywä olla; jos ihminen on paha, niin huokaa luomakunta (Room. 8, 22). Syntiinlankeemuksen jälkeen ihmisen yhteys luomakunnan kanssa ei enää ole, niinkuin sen olla pitäisi. Hän ei enää kokonaan ole luonnon herra. Eläimet owat muuttuneet wihollisiksi sekä ihmiselle että keskenänsä. Ihmisen täytyy taistella kowaa taistelua, ennenkuin luonto hänen herruuttaan tunnustaa. Tätä taistelua saa hän käydä yhä wielä. Maa ei anna wähällä antimiaan; kirottuna tarjoo se ohdakkeita ja orjantappuroita. Otsansa hiessä pitää ihmisen syömän leipäänsä. Työ ja elämä maailmassa, mikä muutoin olisi ihmiselle Jumalan kuwana ollut iloista ja kepeätä, muuttuu nyt pakon-alaiseksi, tuskalliseksi ja waiwaloiseksi. Ja päälle päätteeksi täytyy hänen wielä muuttua maaksi, josta hän otettu on. Oli jo sanottu, että ihmisen piti totisesti kuoleman, jos hän syö „hywän ja pahan tiedon puun" hedelmästä. Jumalan sana käwi toteen. Ihminen tosin ei syömisen jälkeen kohta langennut kuolleena maahan, mutta hänen koko elämänsä muuttui elämäksi kuolemaan. Kuoleman pelkoa, kuoleman muistutusta, kuoleman lähenemistä on ihmisen elämä joka päiwä. **„Sillä sinä olet maa, ja maaksi olet sinä jälleen tulewa"**. Tomu ja tuhka oli ihminen. Hänen Jumalalta saatu henkensä on eroawa tomumajasta; ruumiillinen kuolema on siten tulewa. Mutta ihmisen henkikin oli eronnut Jumalasta, kun se oli luopunut Jumalan tahtoa noudattamasta. Ihminen joutui hengellisenkin kuoleman omaksi. **„Kuolema on synnin palkka"**, sanoo apostoli Paawali, ja me näemme joka päiwä, kuinka kauhistawa totuus näissä sanoissa on. Erittäinkin kauhistawa on hengellinen kuolema, joka wäijyy ja kitaansa nielee ihmiset.

Syntiinlankeemuksen seuraukset oliwat kauheat. Ihminen eroitettiin Jumalan yhteydestä. Hän tuli myös mahdotto-

maksi omin woimin pääsemään takaisin tähän yhteyteen (pakanat owat meille siinä kohden selwimpänä esimerkkinä), sillä hän muuttui luonnoltaan pahaksi, niin että pahuus piti hänet wankina ja esti pyrinnöt Jumalan tykö. Hänen „jäsenissään" asui synti, joka piti häntä orjana (Room. 7, 23. 24). Jumalan kuwa ihmisessä himmentyi, ja kokonansa wäärään suuntaan menewä kehitys muutti ihmisen irwikuwaksi siitä mikä hänen olisi pitänyt oleman. Järjen pimitys, tahdon woimattomuus ja tunteiden saastaisuus wallitsi nyt hänen olennossaan. Ja lopuksi oli hän kuoleman oma.

Mutta Jumala ei ollut kuitenkaan kironnut ihmistä. Ei, hän oli **päättänyt hänet pelastaa.** Syntiinlankemuksen katkerat seuraukset tehtiin ihmiselle kuritukseksi ja kaswatukseksi. Hänen pitää oppia tuntemaan oma wiattomuutensa ja wiheliäinen tilansa. Hänen pitää myös oppia tuntemaan, että maailma menoinensa on turha ja hukkuu, ja ettei hänellä muuta turwaa löydy kuin Herrassa. Työn-tekokin otsansa hiessä on tullut kuritukseksi ja kaswatukseksi, sillä se saattaa hänet tyytywäiseksi ja lähemmäksi onneaan. Kuolemakin woi ihmiselle olla hyödyksi ja siunaukseksi. Sillä hän tulee sen kautta muistutetuksi asettamaan päämaalinsa toiselle puolelle kuolemata ja hakemaan turwansa iankaikkisessa elämässä. **O sitä Jumalan rikkauden, wiisauden ja tunnon sywyyttä! Kuinka tutkimattomat owat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä!** (Room. 11, 33).

Jumala päätti pelastaa ihmiset, ja hän ne onkin pelastanut. Hän lähetti oman Poikansa maailmaan, joka otti pois synnin kirouksen ja tuotti meille sowinnon. Me woimme nyt Kristuksen hengen omistamina pyhän apostoli Paawalin kanssa lausua: „kuolema, kussa on sinun otasi, helwetti, kussa woittosi?" — Herran armo on suuri! Siihen turwatkaamme.

20 w. Adam nimitti waimonsa **Ewaksi** (= elonantaja), koska hän on kaikkein eläwäisten äiti. Tämä osoittaa, että

Adamilla oli toiwo suwun lisääntymisestä. Mutta samalla kuin hän toiwoi sitä, toiwoi hän myöskin jälkeisestä siemenestään apua synnin ja kuoleman waltaa wastaan. Hän luotti siihen, että waimon siemen on rikkipolkewa kärmeen pään. Adam osoitti siis *uskoa*, kun hän nimitti waimonsa Ewaksi. — Se usko ja toiwo tulewasta pelastuksesta, joka jo Adamissa löytyi, pysyi wireillä polwesta polween ja suwusta sukuun. Israelin kansassa se elähytettiin ja wahwistettiin yhä warmemmaksi, mitä lähemmäksi tultiin Jesuksen Kristuksen ilmestymistä maailmaan.

21 w. Raamattu kertoo, että Jumala teki ihmisille nahoista waatteet. Joko tämä käsitetään luonnollisesti tapahtuneeksi, tahi kuwauksellisesti sanotuksi, — mikä ei itse asiassa suurta eroitusta tee —, näemme tässä Jumalan **huolenpitoa ihmisistä**. Hän ei jätä heitä synnin alastomuuteen ja wiheliäisyyteen, waan hän „peittää" heidän pahuutensa, niinkuin uhrin kautta Israelissa sittemmin „peitettiin" synnit. Häweliäisyys ruumiillisenkin alastomuutensa suhteen on ihmisille nyt syntiinlankeemuksen jälkeen luonnollinen, ja Herra on tämän ikäänkuin wahwistanut hänen armotarkoitukseensa sopiwaksi. — Mutta yksi kohta tässä wielä on huomattawa, se nimittäin, että peitteen hankkimisen tähden saapi eläin kärsiä kuoleman. Tämä on esikuwauksellista, samoin kuin Israelin uhreissa eläimen teurastaminen ja sen weren wuodattaminen syntein sowinnoksi. Se kuwaa nimittäin Jesuksen Kristuksen uhria ja hänen meille toimitettua wanhurskautta. *Niin on myös Kristus kerran uhrattu monen syntejä ottamaan pois*" (Hebr. 9, 28).

Ihmiset oliwat tulleet mahdottomiksi olemaan paradiisissa Jumalan likeisessä yhteydessä. Raamattu kertookin, että Jumala **johdatti ja ajoi heidät ulos** paradiisista wiljelemään maata. Se työ, mikä nyt otsansa hiessä ja waiwalla oli tehtäwä, ei ollut enää senkaltainen, jota tehdään paradiisin onnellisessa tilassa. Tämä pois-ajaminen paradiisista on luonnolli-

sesti rangaistusta. Mutta laillansa oli se armoakin. Sillä paradiisissahan oli „elämän puu", joka antoi elämän, ja kerta kuolemaan määrätylle ihmiselle olisi iankaikkinen elämä tässä murheen laaksossa ollut ainoastaan waiwaksi. „Elämän puulle" ei enää pääse kukaan; Kerubiin, Jumalan käskyläinen eli enkeli, wartioipi wälkkywällä miekalla tietä sinne. — Me emme warmaan tiedä, missä tämä paradiisi oli, emme tiedä, kuinka kauan ihmiset siinä asuiwat, emmekä myöskään, oliko tämä olemassa wielä sen jälkeen kuin ihmiset ajettiin sieltä ulos. Mutta maan kansoissa on säilynyt monellaisia tarujа kadonneesta paradiisista ja ennenmuinaisesta onnellisuuden ajasta. Ja svwällä ihmisen sydämmessäkin löytyy salainen ikäwä johonkin parempaan ja korkeampaan oloon, kuin mitä näissä mataloissa majoissa tarjotaan.

Tie on suljettu tässä elämässä perustettawaan paradiisiin, ikuisesti suljettu. Mutta onko nyt kaikki hukassa? Emmekö me woi ensinkään elämää ja onnea saawuttaa? **Kiitetty olkoon Jumala, joka meille woiton antanut on meidän Herramme Jesuksen Kristuksen kautta** (1 Kor. 15, 57). Hän on ylösnousemus ja elämä.

4. Kain ja Abel.

Gen. 4 l.

Luomisessa annettu käsky lisääntymisestä ja maan täyttämisestä alkoi toteutua huolimatta siitä, että ihmisen elämä nyt oli raskaaksi ja waiwaloiseksi muuttunut. Ewa synnytti pojan ja nimitti hänen **Kainiksi**. Kain merkitsee „woitto", tahi toisten mukaan „ase". Ewa sanoi: „minä olen saanut miehen, herran". Hän toiwoi tästä pojastaan woimallista taistelijaa kärmeen siementä eli pahuuden waltaa wastaan; hän toiwoi, että lupaukset kärmeen pään rikkipolkemisesta jo toteutuisiwat. Mutta pian hän katkeralla mielin huomasi erehty-

uhrinsa Herralle hywin toimittaa ja saada syntinsä anteeksi. Herran waroitus ei muuta waikuttanut kuin että Kain tällä kertaa esti wihan purkautumista weljeänsä wastaan. Hän „puhui weljensä Abelin kanssa". Kain ei luopunut wihastaan, eikä tehnyt parannusta, waan hän kätki wihansa sydämmeensä, josta se milloin hywänsä woi uudelleen purkautua ilmi. Ja eipä kulunutkaan pitkää aikaa, kun Kain ollessaan kedolla Abelin kanssa, karkaa weljensä päälle, ja — kauhea weljenmurha on tapahtunut. Kain ei silloin ajatellut weljensä syyttömyyttä eikä Jumalan waroitusta; niin sokaisee paha himo ihmisen. — **Ensimmäinen murha** oli tapahtunut. Syntiinlankeemuksen kauheat seuraukset astuiwat yhä selwemmin näkywiin. Nyt „wanha kärme" oli iloinen, että hänen kylwämänsä siemen kantoi loistawia hedelmiä. Kärmeen siemenen ja waimon siemenen alituiseen kestäwä taistelu maailmassa oli alkanut.

Rikos oli tapahtunut. Jätetäänkö se rankaisematta? Jääpikö wanhurskaan weri kostamatta? Ei suinkaan. Synti saapi aina rangaistuksen. Wanhurskas Jumala ei koskaan anna itseänsä pilkata, ja wanhurskasten weri luetaan kalliiksi hänen silmäinsä edessä (Ps. 72, 14). Rangaistus sentähden kohtaa Kainiakin. Sama Herran ääni, joka häntä oli waroittanut, sanoo hänelle nyt: „kussa on weljesi Abel?" Me huomaamme, että tämä on wielä armon sana Kainille, sillä se tarkoitti omantunnon herättämistä. Jos hän olisi antanut tämän herätyssanan waikuttaa itseensä ja awannut sydämmensä Jumalalle katuwaisena syntisenä, niin kenties Kainkin Jumalan ihmeellisen laupeuden kautta olisi armon saanut. Mutta hän sulki sydämmensä ja wastasi röyhkeällä tawalla walehdellen: „en tiedä; olenko minä weljeni wartija?" Pirullisella röyhkeydellä tahtoo hän ikäänkuin sanoa: olisiko hän sen wartija, jonka Herra oli armoihinsa ottanut! Mutta kun ei armon sana koske ihmiseen, niin täytyy hänen kerran oppia tuntemaan Herran, wanhurskaan tuomarin, kowaa sanaa. Sanalla: „mitä olet tehnyt?" asettaa Herra tehdyn pahan

työn selwään Kainin silmien eteen. Kain ei woi walheella ja röyhkeydellä itseänsä puolustaa kaikkitietäwän Jumalan edessä. Weljen weri huutaa maasta kostoa, ja nyt julkaisee Herra Kainille ankaran tuomion: „kirottu ole sinä!" Ja maakin, joka wanhurskaan weren oli imenyt, kirotaan, niin ettei se ole Kainille enää antawa wäkeänsä. Pelonalaisena kulkijana ja pakenewaisena täytyy Kainin nyt elää maan päällä.

Julistettu ankara tuomio herätti Kainin nukkuwan omantunnon. Röyhkeys hänestä häwisi. mutta katumukseen ja synteinsä anteeksi-anomiseen hän ei kuitenkaan nöyrtynyt. Epätoiwo walloitti hänet nyt. Hän ajattelee waan sitä rangaistusta, mikä hänelle oli julistettu. „Minun rangaistukseni on suurempi kuin että sen kantaa woin". Häntä kauhistuttaa se kohtalo, että hänen rauhatonna ja pakolaisena, Jumalan hylkäämänä ja ihmisten wihaamana, täytyy kulkea paikasta toiseen. Kuolema olisi parempi tätä tilaa, ja kuoleman Kain luuleekin pian häntä kohtaawan, koska jokainen wastaan tulewa ihminen woi hänen tappaa. Mutta Herran aikomus ei ollutkaan kuolemalla rangaista Kainia. Hän tahtoi edelleen säilyttää Kainille ihmis-arwon; rangaistus oli kärsittäwä täällä elämässä, jotta se mahdollisesti woisi waikuttaa parannuksen. Raamattu sanoo, että „Herra pani merkin Kainiin, ettei kenkään, joka hänen löytää, häntä tappaisi". Tällä merkin panemisella juuri kuwataan Herran yllämainittua tarkoitusta Kainin suhteen. Kainin täytyi siis elää ja kuormansa kantaa. — Tällä tawoin menettelee Herra wielä nytkin. Syntisten, pahantekijäin, sekä suurten että pienten, palkkahan on oikeastaan kuolema. „Kuolema on synnin palkka". Äkkikuolema tulisi niinmuodoin monen, monen osaksi. Mutta Herra antaa wiisaudessaan ja pitkämielisyydessään näittenkin elää; hän antaa kaikkien kehittyä johonkin päämäärään. Sanokaamme Herralle tästä kiitosta ja ylistystä, ja ottakaamme waarin tästä elämämme kalliista armon-ajasta!

„Kain läksi pois Herran kaswoin edestä ja asui Nodin maalla itäänpäin Edenistä". Tuntien itsensä suljetuksi pois Jumalan yhteydestä ja rauhatonna ei Kain katsonut woimansa kunnella Herran ääntä, totella hänen tahtoansa, luottaa hänen laupeuteensa ja kiittää häntä hänen hywyydestänsä. Sentähden läksi hän pois Herran kaswojen edestä omia teitänsä waeltamaan. Kurja Kain! Sinun tiesi ei mahtanut enää koskaan kääntyä takaisin Herran lempeitä kaswoja katselemaan!

Älä sinä, hywä lukija, koskaan seuraa Kainin esimerkkiä. Waikka kohtalosi mitenpäin kääntyisiwät, waikka olisit kuinka sywälle hairahtunut, palaja takaisin Herran kaswojen eteen, pyydä anteeksi rakkaalta Isältä hänen Poikansa sowintokuoleman kautta, niin olet wihdoin rauhan maassa eläwä. Sano psalmistan kanssa: **Kuitenkin minä pysyn alati sinun tykönäsi; sillä sinä pidät minua oikeasta kädestäni** (Ps. 73, 23).

---

5. Kainin ja Setin jälkeiset.

Gen. 4, 17—5, 32.

Kainin pojan nimi oli **Hanok**, ja hänestä sanoo Raamattu, että hän rakensi kaupungin. Yhteinen asuntopaikka ja yhdessä olo siis jo aikaisin syntyi ihmiskunnassa. Kainin perilliset enentyiwät suuresti, ja Raamattu luettelee niistä wiisi polwea. **Lamek**, wiidennessä polwessa, otti itsellensä kaksi waimoa ja kerskasi tappaneensa miehen, jonka miestapon hän kuitenkin sanoo tulewan hänelle „haawaksi" ja „sinimarjaksi". Me näemme siis Kainin perillisten käywän esi-isäinsä jälkiä. Lamekin pojista sanotaan, että Jabal oli „niitten isä, jotka karjaa kaswattiwat", että Jubalista „lähtiwät kanteleitten ja huiluin soittajat" ja että Tubal Kain oli „taitawa waski- ja rautatöissä". Monellaiset elinkeinot ja taiteet alkoiwat perehtyä heidän seassansa, mutta samalla myös pahuus heissä leweni.

Monessa uskottomassa luonnontutkijassa nykyaikana wallitsee se käsitys, että ihminen hywin raa'asta ja kehittymättömästä alkutilasta wähitellen on noussut korkeammalle siwistyksen kannalle. Darwin joka epäilemättä luonontutkimuksen historiassa muodostaa merkillisen käännekohdan, on järjestänyt tämän käsityksen, ja hänen oppilaansa tahtowat tieteellisesti toteennäyttää, että ihminen on wähitellen eläimestä kehittynyt. Tähän materialliseen käsitykseen ihmisen alkuperäisestä raakuudesta yhtyy moni u. s. siwistynyt meidän aikanamme. Ja sentähden tuntuwat heistä nämä Raamatun kertomuksetkin ensimmäisten ihmisten kehittyneestä tilasta pelkiltä saduilta. Raamattu näet opettaa, ett'ei ihminen alkuaan ollutkaan niin raa'alla kannalla kuin tahdotaan wäittää. Päinwastoin oli hänellä luomisen kautta, niinkuin olemme nähneet, korkeat kywyt ja suuret lahjat, joita hänen tuli kartuttaa. Syntiinlankeemuksen kautta tapahtui käännös ja suuri taantuminen, mutta kohta sen jälkeen näemme wielä yhden Jumalan tuntemisen, uhripalweluksen, maanwiljelyksen, karjanhoidon, ynnä myöhemmin, niinkuin ylempänä on kerrottu, monellaisten taitojen wallinneen. Siitä lähtien on useimmissa kansoissa wielä taantuminen yhäti tapahtunut, niin että moni kansa on joutunut eläimelliseen raakuuteen. Tämä katsantokanta ihmisen kehittyneestä alkutilasta ja sitten tapahtuneesta taantumisesta pakanakansoissa on aiwan selwä Raamatussa, niin että woimme olla warmat siitä, että ne luonnontutkijat owat wäärässä, jotka tahtowat wäittää, että ihmisen alkutila olisi ollut eläimellinen raakuus.

Kainin jälkeiset eli Kainilaiset kehittyiwät Jumalasta wieraantuneessa suunnassa. Heidän pyrintönsä ja toimensa liikkui kokonansa aistillisen elämän alalla. „Lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän koreus“, nautinto ja mukawuus oliwat heillä pääasiana; Jumalan tahdon noudattaminen oli unohduksiin jäänyt. He owat jo sen opin keksineet, jota niin paljon sittemmin on maailmassa seurattu ja seurataan tänäkin päiwänä: „nauttikaamme, sillä huomenna kuolemme.“

Koko ihmiskunnan kehitys ei kuitenkaan nyt wielä mennyt tähän suuntaan. Adam siitti sittemmin pojan, „joka oli hänen kuwansa kaltainen,“ ja jonka äiti nimitti Seth'iksi (= korwaus). Tämä Seth tuli hurskasten esi-isäin kanta-isäksi. Hänen perillisiään luetellaan Raamatussa (5 l.) 9 polwea Noaan asti. Nämä yhdeksän polwea owat seuraawat:

Seth
Enos
Kenan
Mahalaleel
Jared
Henok
Methusala
Lamek
Noa.

Enoksesta sanoo Raamattu, että hänen aikanansa „ruwettiin saarnaamaan Herran nimestä." Tällä „saarnaamisella" ei tietysti tarkoitettu aiwan samaa kuin lähetyssaarnalla meidän aikanamme, sen woimme ymmärtää. Adam ja ensimmäiset esi-isät eiwät olleet tawallisten pakanain kaltaiset. „Saarnaamisella" ymmärretään tässä yhteistä Jumalan palwelusta, rukousta ja kiitosta. Adam kaiketi kokosi lapsensa ja lastenlapsensa ilmoittaakseen heille, mitä hän oli jo paradiisista asti kokenut, kuinka Herra oli osoittainut armolliseksi ja luwannut pelastajan „kärmeen" orjuuttawan wallan alta, sekä teroittaakseen heihin, että heidän tuli Jumalalta odottaa pelastuksensa ja onnensa, eikä sitä etsiä maallisissa tawaroissa. Tämmöinen „saarna" säilytettiin polwesta polween. Hurskaat wanhemmat sitä ilmoittiwat lapsilleen.

Tämä seikka woi myöskin selittää sen tosi-asian, että pakanakansat, waikka synkkään kurjuuteen joutuneina, owat wielä tänäkin päiwänä säilyttäneet jonkinlaisen tiedon Jumalasta ja jonkinlaisen hämärän muiston menneistä paremmista ajoista ja ennenmuinoin tapahtuneista seikoista. Wertailewa uskonnon-tiede meidän aikoinamme onkin todistanut, että yhden Jumalan palwelus on ihmiskunnassa wanhempi kuin monen jumalan palweleminen.

Henok'ista sanoo Raamattu nimenomaan, että hän „eli jumalisesti" ja että „Jumala otti hänen pois." Hebrealais-epistolassa (11, 5) selitetään, että „uskon kautta Henok otettiin pois, eikä kuolemaa nähnyt." Henok siis luultawasti sai todistukseksi uskostaan sen armon, että hän pelastettiin kuoleman

tuskista ja siirrettiin muuttumisen kautta toiseen elämään, kuten Mooseksselle ja Elialle tapahtui, ja kuten kerran tapahtuu niille Jesuksen opetuslapsille, jotka eläwät Kristuksen wiimeisen tulemisen ajalla (1 Tess. 4, 15—17). Tämä oli hurskaille esi-isille todistus siitä, että oli elämä tämän elämän jälkeenkin. Jumala tahtoi ikäänkuin osoittaa, ettei pitkä elinaika täällä maailmassa paras onni ole, waan että on toinenkin maa odotettawissa, jossa todellinen elämä alkaa.

Kaikista muista esi-isistä 5:n luwun sukuluettelossa mainitaan nimenomaan, että he „kuoliwat," ja niinmuodoin käy todeksi, mitä apostoli Paawali sanoo (Room. 5, 14), että kuolema wallitsi Adamista asti. Ihminen on kuolewainen. — Tätä meidän tulee aina muistaa ja pitää huolta siitä, että me tämän lyhyen waelluksen loputtua siirtyisimme kuoleman sumun läpi elämään. Jesuksen kuolemaan ja ylösnousemiseen minä silmäni kiinnitän, ja minulla on olewa elämän toiwo kuolemassakin.

Omituista on, että Raamattu kertoo hurskaasen sukukantaan kuuluwien isi-isäin iänkin. Kainin ja hänen perillistensä iästä ei mainita mitään. Tottahan tällä iän mainitsemisella lienee tässä kohden eri tarkoitus. Aina Adamista Noaan ja sittemmin (11 l.) Noasta taas Abrahamiin saakka kerrotaan, millä iällä isä siitti sen pojan, joka oli tulewa jäseneksi pyhässä sukukunnassa, ja miten kauan hän sen jälkeen eli. Selwyyden wuoksi painatamme tähän seuraawan taulun 5:n luwun mukaan.

	Ikä pojan syntyessä.	Koko ikä.
Adam . . .	130	930
Seth . . .	105	912
Enos . . .	90	905
Kenan . . .	70	910
Mahalaleel .	65	895
Jared . . .	162	962
Henok . . .	65	365
Methusala .	187	969
Lamek . . .	182	777

Me näemme tästä taulusta, että nämä kanta-isät katsoen nykyiseen ikäämme eliwät hywin kauan. Tämmöinen pitkä ikä oli mahdollinen ihmissuwun alussa, eli lapsuuden ajalla, jolloin luonnollinen elinwoima oli werrallisesti sangen suuri. Sitäpaitsi yksinkertaiset elämäntawat ja otollinen ilmanala waikuttiwat ihmisen elinwoimien wahwistamiseksi, niin että pyhän sukukunnan jäsenet wielä 100 ja 200 wuotisena oliwat täydessä miehuuden iässään. Pitkä ikä olikin tarpeellinen, sillä Jumalan tunto ja ihmiskunnalle annetut lupaukset säilyiwät sen kautta puhtaana, kun esi-isä woi olla niitten todistajana perillisilleen aina 8 ja 9 polween asti.

Maailmassa wallitsewa järkeilewä wiisaus pitää Raamatun kertomukset ihmisten tawattoman pitkästä iästä pelkkinä satuina. Mutta raamatullinen eksegeesi eli tulkitsemistiede ei ainakaan tähän asti wielä, rehellisesti asiata arwostellen, ole woinut pitää näitä ajanmääräyksiä muuna kuin todellisina. Jotkut owat tahtoneet selittää, että wuosilla tässä tarkoitettaisiin kuukausia tahi wuoden aikoja. Mutta tämä selitystapa ei kelpaa, sillä sen mukaan olisi Adam Sethin syntyessä ollut 10 tahi 32 wuoden wanha, Henok Methusalan syntyessä 5 tahi 16 wuotta ja toisessa polwitaulussa (11 l.) Serug Nahorin syntyessä $2^1/_2$ tahi 7 wuotta. On muitakin selitystapoja koetettu, waan todennäköisyyden arwoa niille ei ole woitu antaa. — Wedenpaisumuksen jälkeen wäheni ikä suuresti. Sen nähtäwästi wähitellen waikutti muuttuneet elämäntawat ja muuttunut ilmanala. Kun Jaakob sittemmin (Gen. 47, 9) walittaa Faraolle: „minun waellukseni aika on satakolmekymmentä ajast'aikaa", niin on selwää, että hän tässä tarkoittaa tawallisia wuosia.

Kaksi eri suuntaa osoitakse siis jo ihmiskunnan alussa. Sethin jälkeiset eli Sethiläiset säilyttiwät jumalanpelwon ja toiwon lupausten täyttymisestä; Kainilaiset waelsiwat, niinkuin jo näimme, omien himojensa tietä. Jälkimäinen suunta sai wähitellen wallan; pahuus ja lihallinen katsantotapa woitti yhä enemmän alaa myöskin Sethin perillisissä. Hurskaan sukukunnan jäsenet tämän kyllä huomasiwat, ja yhä suuremmalla ikäwällä rupesiwat he odottamaan sitä „waimon siementä", joka oli pahuuden wallan häwittäwä ja uuden paremman ajan tuot-

tawa. Sentähden lausuu Lamek'kin Noan syntyessä: „tämä on lohduttawa meitä töissämme ja kättemme waiwoissa sen maan tähden, jonka Herra on kironnut." Noa merkitsee lepoa, lohdutusta. Lamek niinmuodoin odotti, että hänen poikansa Noa oli toiwotun lohdutuksen tuottawa.

---

6. Wedenpaisumus.

Gen. 6—9, 17.

Pahuus oli suuresti enentynyt maan päällä. Ei siinä kyllä, että Kainilaiset poikkesiwat waeltamaan Jumalasta wieraantuneesen suuntaan, waan myös Sethin jälkeiset rupesiwat yhteyteen heidän kanssaan ja joutuiwat hekin niinmuodoin jumalattomuuden teille. Kuudennen luwun alussa kerrotaan nimittäin, että „Jumalan pojat", joiksi Sethiläisiä sanotaan, „ottiwat waimoksensa kaikista, mitä heidän mielensä teki." Awioliittojen kautta siis hurskaisin Sethiläisiinkin lewisi maailmassa wallitsewa jumalattomuus.

Kuinka Jumala nyt käyttäipi tätä syntistä ihmissukua kohtaan? Hän oli antanut oman henkensä ihmisiin, joka woi heitä nuhdella ja ojentaa; omatunto aina oli muistuttanut ihmisiä heidän Luojastaan ja Hänen laistansa. Mutta he eiwät antaneet Jumalan hengen itseänsä nuhdella eiwätkä huolineet omantunnon äänestä. Nyt Herra päätti ottaa tämän hengen heistä pois, jolloin ihmiset tietysti joutuisiwat paatumukseen ja kadotukseen. — Kun ihminen omassatunnossaan ei kuuntele Herran ääntä, paatuu hän wihdoin ja pelastus tulee hänelle mahdottomaksi. Tämä on kauhea totuus kuulla, mutta sitä suurempi syy meille ahkeraan ja uskollisesti ottaa waarin Herran sanasta. — Herra sanoi: „ei minun henkeni ole nuhtelewa ihmistä iankaikkisesti, sillä hän on liha (oikeammin: nuhtelewa iankaikkisesti heidän eksytyksissänsä: hän on liha) sentäh-

den olkoon hänelle aikaa sata kaksikymmentä ajast'aikaa." Tämä Herran lausuttu ajatus osoittaa hänen pitkämielisyyttään ihmisiä kohtaan, kun iankaikkisten tuomioiden pitäisi toteutuman. Herran henki on heitä wielä nuhtelewa ja omantunnon ääni heissä wielä waikuttawa 120 wuotta. Noa, jota sanotaan (2 Piet. 2, 5) „wanhurskauden saarnaajaksi", oli warmaan se ase, jonka kautta Herra tahtoi herättää ihmiset parannukseen. Mutta ihmiset eiwät kuulleet Herran ääntä eiwätkä muuttaneet mieltänsä.

Kun Herra sentähden näki ihmisten pahuuden niin suureksi, että heidän sydämmensä ja ajatuksensa oliwat kokonansa pahat, „katui hän ihmisen tehneensä ja käwi murheelliseksi sydämmessään." Hän päätti hukuttaa ihmisen maan päältä.

Raamattu sanoo inhimillisen katsantotawan mukaan, että Jumala katui. Jumala ei suinkaan omassa itsessään woinut löytää syytä tehdyn työn onnistumattomuuteen, niinkuin ihmisen katumisessa on laita, waan Herra näki, että ihmiset oliwat hänen aikomuksensa tyhjäksi tehneet. Saksalainen oppinut Philippi sanoo: „me sanomme, että Jumala katuu, kun hän kumoo jonkun woimassa olewan waikutuksen, koska semmoinen ihmisissä tawallisesti lähtee katumuksesta."

Mutta „Noa oli hurskas ja wakaa mies ajallansa ja eli jumalisesti." Hän sai armon Jumalan edessä. Noa ja hänen perheensä jäsenet oliwat ainoat, jotka saiwat armon Herran edessä. Ihmisiä oli jo paljon maan päällä ja niitten piti nyt kaikkien hukkuman! Oi sitä pyhän Jumalamme wanhurskautta! Hän ei ole antanut eikä koskaan anna itseänsä pilkata. Mutta armollinen, laupias ja täynnä rakkautta on hän kuitenkin niitä ihmisiä kohtaan, jotka häntä totuudessa etsiwät. **Noa sai armon Jumalan edessä.** Hänen ja hänen perheensä pelastuminen ei niinmuodoin tapahtunut ansiosta, sillä armo sulkee pois kaiken ansion. Hebr. 11, 7. sanoo, että Noa noudatti Jumalan käskyä „uskon kautta", ja tässä uskossa Noa juuri woi jumalisesti elää ja hurskaana olla.

Herra ilmoittaa nyt Noalle, että „kaiken lihan loppu" oli

tullut hänen eteensä, ja että hän aikoo ihmiset hukuttaa weden-paisumuksen kautta. Sitten antaa hän Noalle käskyn rakentaa hongasta (kypressistä?) arkin, joka oli piillä siwuttawa ja johon oli tehtäwä olinsijoja eli huoneuksia kolmessa kerroksessa. Arkki oli olewa 300 kyynärää pitkä, 50 kyyn. leweä ja 30 kyyn. korkea. (Kyynäräksi sanotaan mittaa kyynäspäästä pitkän sormen nenään).

Jo näistä mitoista päättäen ymmärrämme, ettei arkki ollutkaan kulkemista eli purjehdusta warten tehty, waan ainoastaan lastin kantajaksi. Sen pitikin kantaa ja säilyttää, mitä wedenpaisumuksessa oli pelastuwa. — Eräs hollantilainen Pietari Jansen Hoorn'issa rakennutti wuonna 1609 laiwan suhteellisesti samojen mittojen mukaan kuin Noan arkki oli tehty. Kulkemiseen se oli wallan kelpaamaton, mutta lastia se kantoi kolmannen osan enemmän kuin tawallinen laiwa samaa kuutio-alaa.

„Ja Noa teki kaikki, mitä Jumala hänen käski." Noa siis uskoo Herran sanan; hän uskoo, että Herra tekee, mitä hän on sanonut, ja hän tottelee Jumalan käskyä ilman mitään aprikoimista ja wastalausetta. Katso, tässä näemme oikean uskowaisen ja hurskaan miehen! Koko maailma waeltaa himojensa tietä, huolimatta Jumalasta ja hänen tahdostaan, huolimatta hänen lupauksistaan ja uhkauksistaan: Noa yksin pitää Herran silmäinsä edessä, kurittaa lihansa waatimukset ja toiwoo apua Herralta. Hän pysyy wahwana wiettelyksiä wastaan ja kestää pilkat; hän rohkenee yksin todistaa Jumalasta, puhua hänen lupauksistaan ja uhkauksistaan jumalattomalle maailmalle. Ja hän rohkenee ilmoittaa heille Jumalan aikomuksen hukuttaa maailman, elleiwät ihmiset paranna itseänsä, ja rohkene myös ruweta arkin tekoon, täysin wakuutettuna siitä, että Jumalan sana käypi toteen. Luther sanoo tästä: „Noa on joka päiwä saarnannut ja sanonut: tehkää parannus; Jumala on wihastunut ja aikoo hukuttaa maailman wedenpaisumuksen kautta. Sentähden rakennan minä arkin, niinkuin Jumala on minulle käskenyt. Mutta maailma teki, niinkuin se yhä wieläkin tekee. Se ylönkatsoi ja pilkkasi Jumalan sanaa ja hänen saarnaajatansa, niin

että mitä enemmän hän siitä saarnasi, sitä useammin sai hän kuulla niitten sanowan: sinä olet wanha narri, sinä pelkäät taiwaan putoawan päällesi ja olet yhtä mittaa pauhaillut kymmenen, kaksikymmentä, kolmekymmentä wuotta wedenpaisumuksesta. Milloin se sitten tulee? Luuletko sinä, että sinä olet ainoa hurskas maailmassa, että Jumala hukuttaisi koko maailman ja säästäisi sinut yksinänsä? Taikka luuletko itseäsi ainoaksi wiisaaksi, niin ettei Jumala woisi tuota asiata ilmoittaa kellenkään muulle kuin sinulle? Senkaltaista sai Noa alinomaa kuulla."

Kuinkahan meidän käwisi, jos me asetettaisiin Noan tilaan?! Pysyisimmeköhän uskossa Jumalan sanaan ja kestäisimmeköhän maailman pilkkaa?! Aikoja on Noan jälkeen ollut ja aikoja warmaan wielä tulee, jolloin uskowainen saa elää outona ja ylönkatsottuna paatuneitten ihmisten seskeen. „Koska Ihmisen Poika on tulewa, löytäneekö hän uskoa maan päällä?" (Luuk. 18, 8). Ja meidän aikammekin antaa todistuksia, kuinka paatumus muutamissa kohden on suuri ja yleinen. — Riippukaamme siis, Noan tapaan, kiinni Herran sanasta nöyryydessä ja kuuliaisuudessa; älkäämme antako maailman wietellä puolellensa!

Herra oli tehnyt liiton Noan kanssa. Tämän liiton nojalla piti Noan kaikkine omaisinensa astua arkkiin. Sinne piti hänen myös johdattaman kaikellaisia eläimiä parittain, mutta puhtaita eläimiä seitsemän kappaletta kustakin lajista. Myöskin piti kaikille arkin asukkaille koottaman elatusta. Noa tekee kaikki walmistukset, niinkuin Herra oli hänen käskenyt, ja odottaa waan sitä hetkeä, jona hänen oli määrä astua arkkiin. Noa ei tee mitään omin päin, waan odottaa aina Herran käskyä. Ja wihdoin kuuluukin käsky: „mene arkkiin, sinä ja koko sinun perheesi." Noa oli silloin 600 ajastajan wanha. Ja kerran käskyn saatuansa menee Noa nyt arwelematta arkkiin emäntänsä, poikansa Semin, Hamin ja Jafetin ynnä heidän emäntäinsä kanssa. Eläimet wei hän myöskin mukanaan, niinkuin Herra oli hänen käskenyt. „Ja Herra sulki hänen jälkeensä."

Herran toimesta oli Noan pelastus tapahtuwa; Herra oli Noan ja kaikkien hänen kanssansa olewien suojeluksena ja turwana.

Jumala tahtoi selwästi säilyttää luomisessa syntyneet eläinlajit, säilyttää siemenen häwitettäwästä luomakunnasta, waikka hän epäilemättä kaikkiwaltiaalla sanallaan olisi woinut kutsua olemaan aiwan uuden luomakunnan. Jumalan työt, jotka owat „sangen hywät", eiwät woi hukkaan mennä. Sentähden piti Noan koota arkkiin kaikellaisia eläimiä. Oliko tässä eläinten kaikki lajit edustettuna, niitten nimittäin, jotka eiwät wedessä tahi maan sisässä woineet elää, sitä emme woi sanoa. Se riippuu osaksi siitä kysymyksestä, ulottuiko wedenpaisumus yli koko maan, wai koskiko se ainoastaan jotain maapallon osaa. Kenties ei tässä ollutkaan kysymystä muista kuin niistä eläimistä, joista ihmisellä oli hyötyä, ja joitten olo maan päällä wedenpaisumuksen kautta häwitetyssä maan- osassa oli ihmisen toimeentulon tähden wälttämättömän tarpeellinen.

Mitä eläinten kokoamiseen tulee, niin oli tämä helppo asia Noalle. Sillä paitsi sitä, että se oli Jumalan tahto, jonka piti tapahtuman, on nähty, että eläimet suurten luonnontapausten edellä waistomaisesti kokoutuwat ihmisen ympärille niinkuin häneltä turwaa saadakseen.

Monellaiset tunteet liikkuiwat Noassa, kun hän astui arkkiin. Säälien ja kauhistuen ajatteli hän warmaan ihmisiä maan päällä, joitten perikato nyt oli lähestynyt. Myöskin ajatteli Noa oman itsensä kelwottomuutta, kun hän näki Jumalan suuren armon häntä kohtaan. Hän yksinänsä perheinensä oli nyt pelastuwa Jumalan erityisen suojeluksen kautta! Ihmeellinen on Jumala, suuri ja ylistettäwä wanhurskaudessaan ja pyhyydessään, suuri armorikkaudessaan ja rakkaudessaan! Tätä Noa warmaan ajatteli. Kun ihminen saa nähdä ja tulee tuntemaan Jumalan suuren armotyön häntä kohtaan, silloin hän wasta tuntee oman kelwottomuutensa ja ansiottomuutensa, ja hänen sydämmensä antaa Jumalalle ylistyksen. — Ja mitä tekiwät muut ihmiset, kun Noa meni arkkiin? He jatkoiwat uskotonta ja aistillisen maailman palwelukseen wajonnutta elämätään. **He söiwät ja joiwat, naiwat ja huoliwat, eiwätkä tietäneet, ennenkuin wedenpaisumus tuli ja otti pois kaikki** (Matt. 24, 38. 39). — Perikato saawuttaa samalla tawalla

monen ihmiswaran meidänkin aikanamme, sillä Ihmisen Poika tulee äkki arwaamatta ja wiepi heidät tuomiolle.

Seitsemän päiwää sen jälkeen, kuin Noa oli alkanut astua arkkiin, nousi weden tulwa maan päälle. „*Kaikki sywyyden lähteet kuohuiwat ja taiwaan akkunat aukeniwat.*“ Maan sisuksissa raiwoawat elementit paniwat meren ja järwien wedet tulwailemaan yli mantereen, ja taiwaan pilwet waluiwat rankkaa sadetta. Tätä tulwaa kesti 40 päiwää. Wesi nousi niin korkealle, että se peitti korkeat wuoretkin. Ja tähän tulwaan hukkuiwat ihmiset ynnä muut maan päällä eläwät olennot. — Turhaan kaikuiwat ihmisten hätähuudot; ei kukaan armahtanut heitä heidän kuoleman-tuskissaan. **Jumala ei anna itseänsä pilkata.** Hänen wanhurskautensa tuomiot owat ankarat, ja me näemme niitten kohtaawan wielä joka päiwä ihmisiä sekä kansain että yksityisten elämässä. „*Niin me rukoilemme siis Kristuksen puolesta, että te Jumalan kanssa sowitte*“ (2 Kor. 5, 20).

Mutta wedet nostiwat arkin, ja arkissa säilyi Noa ja hänen perheensä. Sama wirta, joka tuli muille ihmisille kuolemaksi, käwi Noalle pelastuksen- eli armonwirraksi. Noa pelastettiin saamasta rangaistuksen osaa muitten jumalattomien kanssa, ja sentähden woi wedenpaisumusta myös pitää kasteen kuwana, jossa wesi on meille armonwirtana (1 Piet. 3, 19 ss).

Mutta waikka Noa näin kaikkine omaisineen säilyi wedentulwan aikana, ja waikka Herra oli „sulkenut hänen jälkeensä“, niin että hän woi olla arkissa aiwan turwallisena, ei hänen päiwänsä siellä sentään kuluneet ilman tuskaa ja waiwaa. Ja kun hän sitten näki, kuinka kauhealla tawalla Jumalan uhkaawat sanat käwiwät toteen, kun hän kuuli ihmisten hätähuutojen kaikuwan, ja kun hän näki tulwan wähitellen peittäwän ja hukuttawan kaikki, ja arkin kulkewan äärettömän awaralla ulapalla, kaikki nielewän weden aalloilla, niin warmaan tuska, waikea ahdistus ja kolkko epätoiwo hänet usein walloitti. Jumala oli tosin luwannut tehdä liiton hänen kanssaan; mutta waikeata

on uskowaisenkin ihmisen kaikissa elämän kohtaloissa pitää kiinni Jumalan lupauksista. Ahdistuksen ja tuskan aikana hän tuntee itsensä Jumalan hylkäämäksi, mutta kun hän waan rehellisesti taistelee, niin hän aina woittaa. Niin käwi Noankin. Hän tunsi wälin itsensä Jumalan hylkäämäksi, mutta taisteli rehellistä uskon taistelua ja woitti. Jumala ei ollut häntä hyljännyt. „**Silloin Jumala muisti Noaa.**" Noa sai tuntea Jumalan läsnäolon, ja Jumalan suojeluksen wakuutukseksi sai hän kohta nähdä, kuinka wedet alkoiwat wähetä maan päältä.

Wirta oli alkanut 600 wuodella Noan iästä, toisen kuukauden 17 päiwänä (7, 11). Satawiisikymmentä päiwää oliwat wedet walloillaan; mutta tämän ajan kuluttua alkoiwat wedet wähentyä ja arkki pysähtyi seitsemännen kuukauden 17 päiwänä Araratin wuorille. Mutta wielä kauan sai Noa odottaa, ennenkuin hänen pelastumisensa toiwo toteutui. Werkalleen wähentyiwät wedet. Kymmenennen kuukauden 1 päiwänä „näkyiwät wuorten kukkulat." Noa odotti nyt neljäkymmentä päiwää, awasi sitten arkin ikkunan ja laski kaarneen lentämään. Kaarne lenti „kahtiapäin", liiteli edes takaisin, eikä tahtonut warsinaisesti asettua. Arkkiin se ei kuitenkaan palannut, sillä ruokaa oli sillä kyllältä weden päällä niskentelewissä ja wuorilla makaawissa lukemattomissa raadoissa. Noa lähetti nyt kyyhkysen lentämään. Kyyhkynen etsii rauhallista lehtoa asuaksensa ja ruohokenttää ruokamaaksieen, — mutta semmoista ei löytynytkään. Turhaan etsit, kyyhkysparka, rauhallista olosijaa häwitetyssä maassa; palaja takaisin arkin turwiin! „Noa ojensi kätensä, otti sen ja toi arkkiin takaisin."

Kyyhkysen palajamisesta Noa ymmärsi, että wedet wielä peittiwät laaksot. Seitsemän päiwän kuluttua antoi Noa taas kyyhkysen lentää. Se palasi ehtoopuolella, ja katso, n o k a s s a a n s e k a n t a a t u o r e e n ö l j y p u u n l e h d e n. Maa siis alkaa uudelleen wiheriöidä, pensaat ja puut saawat lehtiä, luonto herää uuteen elämään. Kuinka mahtoi se riemahuttaa Noan sydäntä, kun kyyhkynen toi hänelle semmoisen terwehdyksen!

Siitä ymmärsi Noa, että maa jo alkoi kuiwua ja että Jumala antoi luomakunnan herätä uuteen elämään. Mutta hän odotti wielä yhden wiikon ja päästi sitten kyyhkysen uudelleen lentämään. Se ei enää palannutkaan. Uudistunut maa tarjosi sille olopaikkaa ja rawintoa.

Nyt olisi ollut mahdollista Noankin astua ulos arkista kuiwalle maalle jälleen. Ja totta hänen mielensäkin sitä halasi. Mutta hän ei sitä tehnyt, ennenkuin Jumala antoi käskyn. Jumalan käskyn kautta oli hän arkkiin mennyt; astuakseen sieltä ulos, odotti hän myös Jumalan käskyä. Ja niinpä odotti hän useampia wiikkoja, — niinkuin oikea jumalisuus aina osoittakse kuuliaisuudessa ja Herran odottamisessa. Noan iän 601 wuodella toisen kuukauden 27 päiwänä oli maa tullut kuiwaksi jälleen, ja silloin sai Noa käskyn astua ulos arkista. Wedenpaisumus oli niinmuodoin kestänyt 1 wuoden ja 10 päiwää.

Waikka ajanmääräykset tässä kertomuksessa owat tarkat, niinkuin olisi pidetty warsinaista päiwäkirjaa, löytyy wedenpaisumuksen wuoden määräämisessä kuitenkin waikeuksia, koska kuukaudet tässä owat kuunkuukausia. — Monessa kansassa maan päällä on tarujen muodossa säilynyt jonkinlainen muisto wedenpaisumuksen tapauksesta. Taruja siitä löytyy sekä Aasian semiläisillä kansoilla että Intialaisilla, Kreikkalaisilla y. m., ja wieläpä niitä on tawattu Afrikan ja Amerikan kansoillakin. Sywälle on siis ihmiskuntaan juurtunut tämän tapauksen muisto.

Ja Jumala puhui Noalle: „lähde arkista, sinä ja emäntäsi ja poikasi ja poikaisi emännät sinun kanssasi, ja kaikkinaiset eläimet." Silloin wasta awaa Noa arkin owet ja **lähtee ulos joukkoineen**. Kuinka nöyryytetyllä ja samalla kiitollisella mielellä uskollinen Jumalan palwelija nyt jälleen astuukaan mannermaan tannerta! Jumalan ankara tuomio on kohdannut ihmisiä; tuossa hänen edessänsä lewiää uudelleen wiheriöitsewä maa, mutta autiolta ja tyhjältä se tuntuu. Jumalan laupeus ja rakkaus on kuitenkin ollut suuri Noaa ja luomakuntaa kohtaan. Noan sydämmessä asui warmaan nöyryytys ja ahdistus Jumalan wanhurskaitten tuomioitten tähden ihmisiä kohtaan, mutta kiitollisuus oman

itsensä ja perheensä puolesta. Arkista päästyään hän sentähden *rakensi alttarin ja uhrasi Herralle polttouhrin.* Toisen kerran Raamatussa on nyt uhri mainittu ja ensi kerran alttari, jonka päälle uhri ylennettiin ja jolta se esiinkannettiin Herralle. Noan polttouhri ei ainoastaan ollut kiitoksen ja ylistyksen osoitusta Herran toimittamasta pelastuksesta, waan se oli myös nöyrää antautumista synnin tunnossa Herran alamaisuuteen sekä sowinnon hakemista hänen edessään. Herra „haisti lepytyshajun", sanoo Raamattu, s. o. Herra mieltyi tähän uhriin. Noan sydämmen harrastus ja toimet oliwat Herralle mieleiset. Herra otti Noan ja hänen omaisensa armosuosioonsa. Ja Herra sanoi sydämmessänsä, jonka ajatuksen hän antoi ihmisillekin tiedoksi: „*en minä ikänä enää kiroo maata ihmisen tähden, sillä ihmisen sydämmen aiwotus on paha hamasta lapsuudesta.*" — Jumalan suhde ihmisiin muuttui nyt johonkin määrin. Jumala ei enää anna yksinomaisesti pyhyytensä ja wanhurskautensa puhua ihmisille, waan hän kärsii synnin ja osoittaa pitkämielisyyttään ja laupeuttaan. Jos hän tahtoisi ihmistä rangaista, niinkuin hänen hywyytensä ja wanhurskautensa waatiwat, niin kohtaisi warmaan wedenpaisumus ja perikato usein ihmisiä. Mutta ihminen on „paha hamasta lapsuudesta", ja sentähden kärsii Jumala hänen syntinsä, on pitkämielinen häntä kohtaan ja tarjoaa armonsa hänelle, **niin kauan kuin waan ihminen woi sitä wastaan-ottaa.** Maa on olewa olemassa niinkauan kuin Herra tahtoo, ja ihminen saa sillä aikaa elää maan päällä ja wapaasti kehittyä; waikka ihmisten synnit karttukoot miten suuriksi tahansa, niin lopullinen häwitystuomio ihmiskuntaa wastaan on sittenkin tapahtuwa wasta maailman lopussa. — Katsokaa tässäkin Jumalan hywyyttä ja rakkautta ihmisiä kohtaan! Se Jumalamme mielenlaatu, mikä Wapahtajassamme kirkastettiin korkeimmilleen, astuu jo näin Raamatun ensi lehdiltä eteemme.

Jos oletamme, että wedenpaisumus koski koko maata, niin on Noan jälkeen ihmisten ja eläinten uudelleen pitänyt lewitä kaikkiin maan eri osiin. Tämä näyttää kyllä mahdolliselta; sillä mannermaat oliwat kenties ennenmuinoin toisin muodostuneet ja paremmin yhteydessä keskenänsä kuin nykyään, niinkuin maantiede ja kansojen muinaiset tarut näkywät todistawan. Aleutien saaret esim. osoittawat yhdistystä Aasian ja Amerikan mannermaitten wälillä; ja Gen. 10, 25., jossa puhutaan maan jakamisesta, ynnä kreikkalainen taru Atlantis nimisestä saaresta, joka löytyi kaukana meressä, wiittaawat myöskin samallaiseen ennenmuinaiseen yhdistykseen.

Jumala siunasi myös Noan ja hänen poikansa, tehden liiton heidän kanssansa. Tämä siunaus on melkein samanlainen kuin se, mikä luomisessa annettiin ihmiselle. Ihmiskunta oli nyt niinkuin uudistettu, ja Jumala oli wakuuttanut ihmisille tahtowansa olla pitkämielinen heitä kohtaan; sentähden puhutaan tässä uudelleen liiton tekemisestä. Jumala lupaa, ettei wedenpaisumusta enää koskaan pidä tuleman maata häwittämään, ja panee kaaren pilwiin merkiksi. Wesikaari on luonnollisesti woinut näkyä jo ennenkin, mutta Noalle ja hänen jälkeisilleen tulee se nyt olemaan Jumalan liiton merkkinä. Kun he näkiwät kaaren, muistiwat he silloin aina Jumalan ankarata wihaa synnin yli ja samalla hänen armoliittoaan heidän kanssaan. — Olkoon kaari meillekin samallaisena merkkinä!

Kun Jumala tekee liiton Noan kanssa, antaa hän samalla hänelle muutamia lain sääntöjä murhan ja werensyömisen estämiseksi. Myöskin nämä wäli-aikaiset säännöt samoin kuin sittemmin koko Mooseksen kautta annettu laki owat olewat kaswattajina ja „*opettajina Kristuksen tykö*" (Gal. 3, 24). Tällaisten kaswattamisen keinojen kautta on ihmiskunta johdatettu pelastuksensa tarpeen tuntemiseen, jotta se woisi omistaa armon Kristuksessa.

Noalle annetuista säännöistä sepittiwät Juutalaiset sittemmin n. s. *seitsemän noalaista* käskyä, joitten pitäminen määrättiin welwollisuudeksi owi- eli portti-proselyteille, s. o. pakanoille, jotka yhtyiwät Juutalaisten uskontoon, waikkeiwät sitoutuneet Mooseksen lakia pitämään. Nämä seitsemän sääntöä oliwat: epäjumalan palwe-

luksen, Jumalan pilkan, murhan, huorinteon, ryöstön ja warkauden sekä weren nauttimisen kielto ynnä kuuliaisuuden käsky esiwaltaa kohtaan.

Jumalan armo oli ollut suuri Noaa ja hänen jälkeisiänsä kohtaan. Yksi paikka Uudessatestamentissa (1 Piet. 3, 19. 20) wiittaa siihen, että Kristus saarnasi ewankeliumia ja tarjosi pelastusta niillekin uskomattomille, jotka Noan aikana hukutettiin. Jumalan etsiwä armo on ihmeellinen, ja waikka emme tiedä onko raamatullinen selitysoppi oikein käsittänyt mainitun paikan, niin olemme kuitenkin warmat siitä, että Kristuksen ewankeliumi on Jumalan woima itsekullekin uskowaiselle autuudeksi" (Room. 1, 16), waikka sitä tuonelassakin saarnattaisiin.

Gen. 9, 18—10, 32. Kun Noa kolmen poikansa, Sem'in, Ham'in ja Jafet'in kanssa oli astunut arkista, „rupesi hän peltomieheksi ja istutti wiinamäen." Juotuansa wiinarypäleen nesteestä, juopui hän ja makasi peittämättä majassansa. Hänen poikansa Ham näki isänsä näin peittämättä makaawan, waan hän ei nöyrällä ja isää kunnioittawalla mielellä peittänyt isän alastomuutta, waan läksi weljilleen pilkallisesti ilmoittamaan asiata. Ham rikkoi tässä selwästi sekä wanhempain kunnioittamisen että häweliäisyyden welwollisuuden ja osoitti sen kautta lihallista mielialaansa. Sem ja Jafet meniwät, käyden majassa takaperin, koska eiwät tahtoneet isän alastomuutta katsella, ja peittiwät isänsä. Kun Noa heräsi ja sai tietää, mitä Ham oli hänelle tehnyt, kirosi hän tämän nuorimman poikansa, jossa kirouksessa hän kuitenkin mainitsee **Kanaan'**in, Hamin nuorimman pojan. Hän sanoo: „kirottu olkoon Kanaan; olkoon hän weljillensä orjain orja." — Minkätähden Noa kiroo Hamin poikaa, sitä on waikea käsittää. Kenties hän tahtoo osoittaa, että kirous wasta jälkeisissä käypi toteen; kenties hän tässä tahtoo erittäin mainita Kanaan'in jälkeisiä, Kananealaisia, koska ne astuiwat lähei-

seen yhteyteen Israelilaisten kanssa, ja koska kirous heissä toteutui.

Jostakusta ehkä tuntuu oudolta ja loukkaavalta, kun Raamattu kertoo, että Noa juopui ja makasi juopuneena majasisaan. Kuinka tämä wanhurskauden saarnaaja ja Jumalan uskollinen palwelija näin alentaa itsensä juomisen kautta? Me emme suinkaan warmaan tiedä, oliko Noa erehdyksestä juopunut, kun hän ei tuntenut käyneen wiinamarjanesteen waikutusta, wai kuinka lienee ollut. Kaikissa tapauksissa tulee meidän tässä kohden muistaa, ett'ei Wanhantestamentin henkilöitten siweydellistä elämää saa punnita kristinuskon siweysopin waatimusten kannalta. Waikka Wanhantest:in henkilöt osoittiwat suurta uskon woimaa, oliwat he siweellisessä katsannossa puutteellisia. Wapahtajamme on lain täyttämys; Hänessä me wasta löydämme siweellisen esikuwan, Hänestä me opimme oikeata siweellisyyttä. Jos katsomme Abrahamin ja Dawidin elämätä, joitten näemme pitäneen jalkawaimoja, Jaakobin wiekkautta y. m. s., niin huomaamme, että kristinopin walossa tulee esiin paljon siweellisyyden puutteellisuutta *niinkin* jalojen *henkilöitten* elässä, kuin yllämainitut oliwat.

Noa oli kironnut Kanaanin; mutta Semille ja Jafetille antaa hän siunauksen. „*Kiitetty olkoon Herra Semin Jumala*“ ja „*Jumala lewittäköön Jafetin*“, — näin kuuluwat siunaawaiset sanat. Kanaanin täytyi olla orjana kumpasellekin.

Noa eli wielä wedenpaisumuksen jälkeen 350 ajastaikaa, ja hänen koko ikänsä oli 950 ajastaikaa.

---

7. Babelin torni.

Gen. 11 l.

Noa tuli nyt uudistuneen ihmissuwun kanta-isäksi. Ensimmäinen suku oli Edenistä lähtenyt ja lewinnyt ympäri maailman; toinen läksi Araratista. Kun nämä Noan jälkeiset nyt waelsiwat itään päin (kertojan kohdalta katsoen), asettuiwat he **Sinearin** tasangolle, Eufrat ja Tigris wirtojen wäliselle lakeudelle. Tässä oli otollinen paikka pysähtyä; lawea hedelmällinen tasanko woi antaa runsaan elannon suuremmallekin ihmisjoukolle. Täällä Noan jälkeiset siis tahtoiwat asua, täällä pysywäiset ma-

jansa rakentaa ja nauttia yhdyselämän suloisuutta. Hamin jälkeinen **Nimrod**, joka „rupesi waltiaaksi maassa", rakentaa kaupunkeja. Tämä ei ollut itsessään mitään pahaa, että ihmiset rupesiwat kaupunkeja rakentamaan ja yhteiskuntia perustamaan; mutta se oli paha, että he sen ohessa ja sen kautta wieraantuiwat Jumalasta ja rupesiwat hakemaan onneansa maallisessa elämässä ja yhteiselämän nautinnoissa, sekä turwansa ainoastaan omassa itsessään. Sen mukaan kuin nautinnon himo, itsekkäisyys ja ylpeys sai heissä wallan, asettuiwat he Jumalan tahtoa ja armotarkoituksia wastaan. Niinhän on wielä tänäkin päiwänä; kun maailman nautinnot ja ylpeys saawat ihmisessä wallan, silloin hän unohtaa Jumalan tahdon täyttämisen ja rupeaa tekemään Jumalalle wastarintaa.

Jumala oli Noalle ja hänen pojillensa ilmoittanut tahtonsa: „lisääntykäät ja täyttäkäät maa." Hänen tahtonsa oli, että ihmiset lewiäisiwät kaikkiin maihin, että hänen kunniansa kuuluisi kaikissa maissa ja että koko luomakunta kaikkialla saisi iloita ihmisen kehityksestä. Yhdysside, side, joka heidät kaikki yhdistäisi, oli heillä kuitenkin olewa Jumalassa. Yksi sama synnintunto, yksi usko ja yksi toiwo olisi heidät kaikki woinut yhdistää. Mutta he hylkäsiwät tämän yhdyssiteen ja hakiwat toisen, mielensä mukaisen. He sanoiwat keskenänsä: „menkäämme rakentamaan itsellemme kaupunki ja torni, joka taiwaasen ulottuu, tehdäksemme itsellemme nimeä, ett'ei meitä hajoitettaisi kaikkiin maihin." Tämä rakennus olisi heidät muka yksimielisinä yhdistäwä sekä estäwä heitä joutumasta liian kauaksi pois toistensa yhteydestä. He luuliwat, että tämä torni näkyisi maailman ääriin saakka. Missä he ja heidän jälkeisensä liikkuiwatkin, kaikkialla woisi muka tämä torni olla heille oswiittana. Ja minkä suuren „nimen" ja tyytymyksen he tämän kautta itsellensä saisiwatkaan! Kun he kaukana näkisiwät torninsa, joka seisoi mahtawana, uhkaawana, ja jonka huippu pilwiin peittyi, woisiwat he syystä huudahtaa: oi sinä suuri ihmiswoima! meidän

neromme ja kätemme owat tuon aikaansaaneet; kuka rohkenee meitä wastustaa? Kuka on Jumala, jota meidän tulisi palwella? — Näin ajatteliwat Babelin tornin rakentajat. Samallaisia Babeleita ja Babelin rakentajia on löytynyt myöhempinäkin aikoina. Babeliksi woisi sanoa joka paikkaa, missä ylpeys, kunnian- ja loiston-himo, mieliwalta, omaan itseensä luottamus ja röyhkeys Jumalan pyhää sanaa kohden wallitsee; Babelin rakentajia owat wielä tänäkin päiwänä ne ihmiset, jotka omaan ymmärrykseensä ja wiisauteensa luottaen pyrkiwät taiwaasen asti ja tahtowat kukistaa Jumalan hallitus-istuimelta. Luther sanoi Rooman kaupunkia Babeliksi, sillä paawi oli julistanut itsensä Kristuksen sijaiseksi maan päällä ja sanonut istuwansa Pietarin istuimella, ja kuitenkin wallitsi hänen pääkaupungissaan suuri röyhkeys Jumalan sanaa kohden, ylpeys ja kaikki pahat himot.

Ihmiset oliwat asettuneet waaralliseen tilaan. He oliwat yksin tuumin nousseet Jumalan waltaa kukistamaan; ja tästä tuumasta he eiwät aikoneet luopua, niinkuin Herran sanat osoittawat: „eipä heitä nyt estetä siitä, mitä owat aikoneet tehdä.“ Toisen kerran oli ihmiskunta perikadon partaalla. Eikö Herra perinpohjin nyt hukuta tätä uppiniskaista sukukuntaa? Ei, hän oli jo Noalle wakuuttanut, ettei hän sitä ikinä tee. Nyt hän ainoastaan estää heidän yrityksensä. Ihmiset oliwat sanoneet: „menkäämme rakentamaan“; mutta Herran ajatukset oliwat: „astukaamme alas“, — estämään nimittäin. Herran woimakas käsi ryhtyi ihmisten tuumia estämään. Ja Herra sekoitti heidän kielensä, niin etteiwät toinen toistansa ymmärtäneet, ja hajoitti heidät sieltä kaikkiin maihin. Heidän yhteinen yrityksensä raukesi tyhjään, ja „he lakkasiwat kaupunkia rakentamasta.“ Nyt heidän täytyi lähteä ympäri maailman, eri haaroille, omin päin oppimaan nöyryyttä ja kuuliaisuutta, jotta Herra heille kerran woisi julistaa rauhan ewankeliumia. — Tässä täytyy meidän huoata: jospa Herra armossaan tahtoisi usein astua alas ja woimakkaalla kädellään estää meitä itsekutakin joutumasta ylpeyden, itserakkauden ja

muitten himojen yritykfiin; jospa hän rakkaudessaan estäisi kansaamme yrittämästä oman wiisauden ja jumalattomuuden tielle, joka perikatoon wie! Mutta eikö hän sitä sitten tahdo? Hän kyllä tahtoo, sillä ap. Johannes sanoo: „sitä warten Jumalan Poika ilmestyi, että hän perkeleen työt särkisi.“ Mutta ihmiset eiwät aina tahdo ottaa waaria Herran ohjaawasta kädestä.

Se paikka, jossa ihmiset yrittiwät jättiläistyötään, kantaa nimen **Babel**, joka juuri merkitsee „hämmennys“ eli „sekaannus.“ Tämä kielten sekoitus ja ihmisten pakoitus hajoamiseen oli tosin Jumalan puolelta wanhurskaan tuomion julistamista, mutta olipa se myös armotyö. Sillä ihmiskunta estettiin töten yksin tuumin pahuuteen ja perikatoon joutumasta; jos joku yksityinen kansa tästä lähtien asettui perikatoon wiewälle jumalattomuuden tannalle, niin oli mahdollisuus, että muut kansat säilyiwät. Ja täten tuli Semin hurskaat jälkeisetkin, lupauksen kansa, estetyksi wajoamasta pimeyteen muitten kansain kanssa.

Babelista hajosiwat Noan perilliset eri osiin maata. Kepeäjalkainen Jafet, jonka piti „lewitä“, hajaantui pohjoiseenpäin; keski- ja pohjoinen Aasia ja Europpa oliwat hänen waellustannertansa. Sem lewitti majansa Wälimerestä Intiaan asti, ja Ham siirtyi etelään, polttawan auringon alalle, Afrikkaan ja saarihin. Hamin jälkeisiä owat myös Kananealaiset, Kanaanmaan asukkaat.

Näin hajoitettuna alkawat nyt kansat waeltaa „omia teitään“ (Ap. t. 14, 16); he owat jätetyt omien himojensa ja luonnollisten kykyjensä waraan. Heidän hengellinen ymmärryksensä pimenee ja he waipuwat törkeään epäjumalanpalwelukseen (Room. 1, 19 ss); mutta Jumala ei kuitenkaan ole heitä hyljännyt, yhtäwähän kuin heihin painettu Luojan kuwa woi heistä kokonaan kadota. Semin jälkeisistä walitsee Herra tosin Israelin omaksi kansakseen, mutta kaikille muillekin kansoille hän „tekee hywää“, antaa heille taiwaista hedelmällisiet ajat ja täyttää heidän sydämmensä ruo'alla ja ilolla (Ap. t. 14, 17). Herran laki on kirjoitettu heidän sydämmeensä ja tämä laki on heitä

nuhtelewa ja walmistawa; monen erhetyksen ja hämäryyden läpi owat hekin wihdoin oppiwat huudahtamaan: minä wiheliäinen ihminen, kuka minun lunastaa? Ja silloin hekin tulewat osallisiksi ewankeliumin armosanasta.

Kysymystä on ollut oppineitten keskein, mikä kieli se ihmiskunnan alkukieli olisi ollut. Yhteen aikaan arweltiin, että Hebreankielelle olisi se arwo annettawa, mutta sittemmin on tästä mielipiteestä luowuttu. Alkukielenä ei woinut olla yksikään nykyisistä tunnetuista kielistä, waan joku jo ammoisin useampaan kieleen hajaantunut juurikieli. Jotkut luonnontutkijat, esim. Darwinin oppikunta, joka tahtoo kehittää ihmisen synnyn apinasta, luulewat kielten wähitellen kehittyneen eläimellisistä äänistä, mutta nämä luonnontutkijat owat siinä kohden wäärässä. Raamatun oppi, meidän luja perustuksemme, on selwä siinä asiassa, että ihminen on korkeata syntyperää, ja kieli on yksi osoitus tästä hänen korkeasta syntyperästään.

8. Semin suku.

Gen. 11, 10—26.

Olemme jo ennen maininneet, kuinka Raamattu Adamista Noaan asti ja taas Noasta Abrahamiin luettelee sen sukukunnan polwet, joka oli suuret lupaukset säilyttäwä ja toteuttawa. Adamista Noaan mainitaan 10 polwea ja Noasta Abrahamiin taas 10 polwea. Seuraawasta taulusta nähdään hurskaan sukukunnan polwet Noasta Abrahamiin.

	Ikä pojan syntyessä.	Koko ikä.
Noa . . .	500	950
Sem . . .	100	600
Arfaksad . .	35	438
Sala . . .	30	433
Eber . . .	34	464
Peleg . . .	30	239
Regu . . .	32	239
Serug . . .	30	230
Nahor . . .	29	148
Tarah . .	70	205
Abraham . .	100	175

Tämä taulu osoittaa meille, kuinka ikä wähenemistään wähenee wedenpaisumuksen jälkeen. Mutta toiseksi se myös selwästi osoittaa, kuinka esi-isäin muistot ja suupuhe woiwat säilyä puhtaana polwesta polween, kun esimerkiksi Abraham näki kaikki nämä esi-isänsä Noasta alkaen. Noan kanssa eli Abraham wielä 60 wuotta. Kuinka paljon woi „wanhurskauden saarnaaja" silloin kertoa jälkeläisilleen, ja kuinka tärkeitä opetuksia heille antaa! Ja me saamme kohta nähdä, että yksi Semin jälkeisistä, juuri Abraham, oli nämä opetukset kätkenyt sydämmeensä.

Toinen osa.

Abrahamista Dawid in asti.

A. Patriarkkain aika.

I. Abraham.

---

9. Abraham lähtee Kanaanmaalle.

Gen. 12 ja 13 l.

Semin jälkeinen 8:nessa polwessa, **Tarah**, asui Kaldean Ur'issa toisella puolella Eufratin wirtaa. Hänellä oli kolme poikaa: **Haran, Nahor** ja **Abram**, joista kuitenkin ensinmainittu kuoli Kaldean maalla. Tarahilla oli aikomus lähteä perheinensä Kanaanmaalle (11, 31), mutta asettui asumaan Haran'iin.*) Ja Herran sana kuului Abramille, lausuen tämän käskyn: **lähde maaltasi, suwustasi ja isäsi huoneesta sille maalle, jonka minä sinulle osoitan**, johon wielä liitetään suuret **lupaukset: ja minä teen sinun suureksi kansaksi, — — Ja sinussa pitää kaikki kansat maan päällä siunatuiksi tuleman.** Tämä oli

---

*) Haran, sittemmin Karrä, kaakkoon Edessasta Eufratwirran yläwarsilla.

Abramille *waikea käsky* täyttää. Isänmaalta piti hänen lähteä pois, erota omaisistaan ja isänsä huoneesta. Ja mihin hänen piti lähteä? Oudolle, tuntemattomalle maalle, jota ei edes nimitetäkään. Waelluksen suunnan tiesi Abram, mutta itse maa ja paikka, johon hänen tuli asettua, oliwat wielä tietämättömissä. Tosin annettiin hänelle *ihanat lupaukset*: hänestä oli suuri kansa kaswawa ja hänen jälkeisistään oli siunaus tulewa kaikille ihmisille! Abramin kautta ja kanssa pitää siunauksen tuleman kaikille kansoille. Se waimon siemen, joka luwattiin syntiinlankeemuksessa, ja joka oli musertawa perkeleen wallan, sanotaan tässä siunaukseksi, joka on kansoille tulewa. — Wapahtajamme Jesus Kristus on musertanut synnin ruhtinaan wallan, mutta hän on myös juuri se siunaus, joka oli tulewa. Nyt on tämä siunaus meillekin annettu, me saamme iloiten katsella sitä walkeutta, joka kansoille on koittanut, ja tiedämme siis, että se asia, joka Abramille lupauksena annettiin, jo on täydellisesti toteutunut. — Mutta näitten asiain toteutumisesta Abram ei wielä näe merkkiäkään. Hän on 75 wuoden wanha, waan ei ole hän wielä nähnyt sitä maata, jossa jälkeisensä owat kaswawat suureksi kansaksi, ei hänellä ollut perillistäkään, koska hänen waimonsa Sarai oli hedelmätön. Tässä tulee kysymykseen luottamus Jumalan lupauksiin ja usko siihen, jota ei nähdä. Näin alkaa Israelin historia kohta toimella, joka waatii uskoa Jumalan johdantoon.

Syy, minkätähden Abram oli eroitettawa pois isänsä huoneesta, on haettawa siinä, että Semin jälkeisiin oli jumalattomuus lewinnyt, niin että Tarahkin palweli epäjumalia (Joos. 24, 2). Jumalan erinomaisen toimen kautta karsittiin oksa pakanuuden metsä-öljypuusta ja istutettiin Jumalan tarhaan, joka oksa sitten, käyttääksemme toista raamatullista kuwaa, tuli siksi kallioksi, siksi wahwaksi perustukseksi, josta Israelin kansa lohkaistiin (Jes. 51, 1). Tässä nähdään siis Jumalan erinomainen armo ja huolenpito ihmisistä. Abram walittiin Herran

wälikappaleeksi sentähden, että hän kaikista Semiläisistä kuuliaisuutensa ja luottawan uskonsa kautta oli siksi otollinen.

Abramissa astuu esiin Jumalan maailmanhallituksen partikularisuus s. o. yksityisten walitseminen ja wälikappaleena käyttäminen. Mutta katsokaamme samalla kuinka uniwersalisuus, s. o. kaikkien johdanto, astuu esiin; siunaus on tulewa kaikille kansoille.

Ja **„Abram läksi.“** Hän otti emäntänsä **Sarain** ja weljensä Haranin pojan Lotin kanssaan ja läksi kaikkine tawaroineen ja palwelijoineen matkustamaan Kanaanmaalle. Tässä Abramin kuuliaisuus ja **usko tulee** ilmi. **„Uskon kautta tuli Abraham kuuliaiseksi,** kun hän kutsuttiin menemään siihen maahan, jonka hän periwä oli, ja meni, ei kätienny kuhunka oli tulewa“ (Hebr. 11, 8). Tämän kuuliaisuutensa ja uskonsa kautta osoittihe Abram otolliseksi wälikappaleeksi, josta Herra woi jotain suurta tehdä. Mutta Abramin piti wahwistua uskossaan, ja sentähden näemme monen koettelemuksen häntä wielä kohtaawan.

Kanaanmaassa asuiwat siihen aikaan Kananealaiset, ja Abram waelsi maan läpi tietämättä mihin asettua. Tultuansa **Sikem**'in paikkakuntaan, **Ebal** ja **Garizim** wuorien wälisessä laaksossa, ilmestyi Herra Abramille sanoen: „sinun siemenellesi annan minä tämän maan.“ Nyt oli Abramilla warmuus siitä, että hän oli oikeaan maahan osannut; hän sentähden rakentaa Herralle alttarin. Mutta Sikemistä hän sitten muuttaa majansa eteläänpäin ja asuu **Be** elin*) ja Ain*) waiheilla. Täällä hän myös rakentaa Herralle alttarin ja „saarnaa Herran nimestä.“ — Mihin Abram siis tulee, ottaa hän mukaansa tiedon Herran läsnä-olosta, ja hänen jumalanpelkonsa paistaa walkeutena Kananealaisille. Abram ilmoittaa heille siitä Herrasta, joka taiwaan ja maan on luonut ja joka kaikki ylläpitää. Herran walittu ase siis astuu kohta esiin woittajana ja opettajana wieraalla maalle.

---

*) Betel kantaa myös nimen: Lus (esim. 1 Moos. 48, 3), koilliseen päin Jerusalemista. Nykyään on se wiheliäinen kylä, nimeltä Beitin. — Ai lähellä Beteliä itäänpäin.

Mutta Abramia kohtasiwat koettelemukset, joissa hän ei aina tosin woittanut, mutta jotka kuitenkin oliwat Abramille hyödyksi. Sangen kowa aika tuli maahan ja Abram läksi alas Egyptiin, turwaten niinmuodoin Egyptin waroihin. Missä Abramin uskallus Herraan silloin oli?! Herra ei ollut mitään ilmoitusta antanut lähdöstä Egyptiin. Abram oli heikko ja hörjuwainen tässä kohden, ja sentähden hänen matkansa Egyptiin olikin päättyä huonosti. Peljäten omaa henkeänsä, koska hänen waimonsa Sarai oli kaunismuotoinen, luulotteli Abram Egyptiläisiä, että Sarai oli hänen sisarensa. Kun Abram ei turwannut Herraan, waan haki ihmisiltä apua, niin saattoi se hänen moneen wiettelykseen ja syntiin. Abram sai todeksi tuntea sen, minkä prof. Jeremia (2, 19) sanoo: „**niin tiedä ja näe, kuinka wiheliäistä ja surkeaa se on, että hylkäät Herran Jumalasi.**" Egyptiläiset huomasiwat Abramin petoksen ja lähettiwät Abramin waimoineen Kanaanmaalle takaisin. Kuritukseksi ja opetukseksi tuli tämä Egyptin matka Abramille, sillä Herra käänsi hänelle asian hywäksi.

Abram asettui sitten jälleen asumaan Betelin ja Ain waiheelle. Lot asui siellä hänen kanssaan. Mutta koska molemmilla, sekä Abramilla että Lotilla, oli paljon lampaita, karjaa ja majoja, syntyi riita heidän paimeniensa wälillä. Abramin rauhaa rakastawa mieli ei tätä suwainnut. Hän muistuttaa Lotia siitä, kuinka tämmöinen eripuraisuus oli sopimaton heidän wälillänsä, jotka owat weljekset. Abram pyytää Lotia walitsemaan itsellensä paikan, jossa tahtoo asua; hän sanoo: „*jos sinä menet wasemmalle puolelle, menen minä oikealle, taikka jos sinä menet oikealle, niin minä menen wasemmalle.*" Waikka koko maa oli luwattu Abramille ja hänen jälkeisilleen, ei hän tässä tahdo määrätä tahi itse walita, waan antaa Lotin walita, minkä osan tahtoo. — Mikä erinomainen nöyryys ja samalla luottamus Herran lupauksiin tässä tulee näkywiin! Tawallisesti tahtoo ihminen itsellensä aina ottaa paremman osan, ja jokapäiwäinen elämä meille osoittaa, kuinka

suuresti itsekkäisyys wallitsee Jumalasta wieraantuneitten ihmisten sydämmissä. Mitä sitten puhettakaan, jos ihmisellä on oikeus puolellansa, niinkuin Abramilla tässä kohden oli! Abramille näet oli maa luwattu. Sittenkin antaa hän Lotin walita. Hän ajatteli, että Herra kyllä pitää huolen lupauksen toteuttamisesta ilman ihmisen omaa tointa, joka usein on ennen-aikaista ja omawoltaista. Tässä on meidän ajan hurskaille paljon oppimista.

Lot suostui Abramin ehdotukseen. Hän ei ollut nöyryydessä ja uskollisuudessa kehittynyt niinkuin Abram. Lot silmäili maata ja mieltyi „Jordanin lakeuteen", sillä se oli wesirikas ja hedelmällinen, „niinkuin Herran yrttitarha", „ennenkuin Herra Sodoman ja Gomorran hukutti." Hän walitsi itsekkäästi parhaimman paikan maata ja „majaili aina Sodomaan asti", s. o. siirteli majojaan karjansa ruokamaitten tähden pitkin Jordanin lakeutta eteläänpäin aina Sodomaan asti. Lot luuli edukseen walinneensa, mutta hänen käwi niinkuin monen muunkin, joka itsekkäästi toimii: hän sai kinsaa ja wahinkoa, sillä „Sodoman kansa oli paha." Toisessa paikassa saamme nähdä, kuinka huonosti hän itse asiassa oli walinnut. Mutta Abram sai juuri sen maan, joka hänelle oli luwattu, waikk'ei hän itse ensinkään ollut sitä walinnut tahi itsellensä anastanut. Hän asui edelleen Kanaanmaassa. Abram saattoi sanoa niinkuin psalmista (16, 6): „arpa lankesi minulle kauniimmassa; minä olen jalon perimisen saanut." Ja niin woi jokainen sanoa, joka Jumalata rakastaa, kohdatkoon häntä maailmassa myötä- tahi wastoinkäyminen.

Kun Lot oli Abramista eronnut, **uudistettiin lupaus** Abramille; sekä Kanaanmaan omistus-oikeus että siemenen s. o. jälkeisten suurilukuisuus wakuutettiin uudelleen. „Kaiken sen maan, minkä näet, annan minä sinulle ja sinun siemenellesi iankaikkisesti. Ja teen sinun siemenesi niinkuin tomu maan päällä." Waikka Lot oli itselleen walinnut parhaimman osan maata asunnusalakseen, piti koko Kanaanmaa kuitenkin annettaman Abramille;

ja waikka Abramin täytyi luopua sukulaisistaan eikä hänellä itselläänkään perillisiä ollut, piti hänestä kuitenkin suurilukuinen kansa kaswaman! Abramin suhteen piti toteutuman nämä Wapahtajamme sanat: „autuaat owat siwiät, sillä he saawat maan periä." Luottaen Herran sanaan waeltaa Abram läpi maan ja muuttaa majansa wakinaisesti **Mamren** tammistoon **Hebronin** kohdalla; ja siihen hän rakentaa alttarin Herralle.

---

10. Herran ilmestykset Abramille Mamresfa.

Gen. 14, 15, 16, 17 ja 18 l.

Kun Abram asui Mamressa, tapahtui, että Kedorlaomer, Elamin kuningas, Persian lahden rannalta, tuli liittolaisineen ja soti Sodoman ja Gomorran ynnä heidän liitossaan olewia kuninkaita wastaan. Wiimemainitut kuninkaat oliwat 12 wuotta olleet weronalaiset Elamin kuninkaalle. Kun he tästä alamaisuudesta oliwat luopuneet, tuli Kedorlaomer kahden wuoden perästä, walloitti monta kansaa ja löi myös yllämainitut liittoneet kuninkaat Siddimin laaksossa. Sodoma ja Gomorra ryöstettiin, ja suuren saaliin kanssa lähti Elamin kuningas waeltamaan pohjoiseen päin. Muun muassa oli Lot'kin tawaroineen joutunut woittajan saaliiksi, sillä hän asui Sodomassa. Kun Abram sai yhden paenneen kautta tietää, mitä oli tapahtunut, warusti hän 318 kotona kaswatettua palwelijatansa ja ajoi liittolaisten kanssa wihollista takaa ja saawutti hänen. Abram järjesti wäkensä, hyökkäsi yöllä Elamin kuninkaan wäen päälle, löi heidät ja ajoi heitä takaa Hobaan asti länsipuolella Damaskoa. Otetut wangit ja ryöstetyn tawaran toi Abram mukanaan takaisin; myöskin Lotin pelasti hän. — Ensimmäisen kerran astuu Abram esiin maansa pelastajana ja omaistensa suojelijana.

Kun Abram nyt palasi kotia, tuli hänelle wastaan **Melkisedek**, Salemin kuningas, joka oli „ylimmäisen Jumalan